

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Liber Secvndvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

familiaribus & dilectis sibi, ad ista sapienda assumere posset: qui etsi aliquid tale in somnis speculando sentirent circa se actitari, longè tamen alio & inferiori modo, quàm circa ipsam, talia fierant.

LIBER SECVNDVS.

CAPITA.

D E initio spiritualium consolationum eius, per recordationem Dominica passionis.	Cap. I
De raptu eius in terram sanctam, & ad sacra loca urbis Romana.	II
De mirabili claritate & suauitate, intra cellam eius apparentibus.	
III.	
De visione in nocte dominica Natiuitatis, & ubertate lactis in uberibus eius.	IV
De virga cypressina, quam ei Angelus attulit de paradiso.	V
De priuatione Angelica claritatis, ob presentiam alterius in cella eius latentis.	VI
De raptu eius ad loca purgatorij, & ad gaudia paradisi: unde fertum, à beata virgine sibi datum, reportauit.	VII
De corona gloriosa sibi preparata, propter vituperia & vulnere, à Picardis sibi inflata.	VIII
De patientia & morte Petronilla, neptis huius virginis.	IX
De subtractione consolationis diuine, quam virgo incurrebat, ob tristitiam neptis defuncte.	X
De deuoto iuvene Gerardo eremita facto, & peregrinis eum visitantibus.	XI
De seici obitu Domini Verboldi presbyteri, huius virginis fidelis amici.	XII
De diuersis raptibus eius, & cognitione de statu quorundam religiosorum.	XIII
De apparitione & cognitione Angelica claritatis circa eam.	XIV
De mirabili modo interne commotionis, ante raptum spiritus eius.	
XV.	
De spiritu prophetia eius, quo multa secreta alijs reuelauit.	XVI
De quodam sacrista defuncto, & alijs pluribus defunctis.	XVII
De cautela & circumspectione eius, circa reuelationem statuum defunctorum.	XVIII
De tentatione cuiusdam viri, consilio virginis à laqueo diaboli liberati.	XIX
De femina meritis beate Maria virginis, à fouea desperationis liberata.	XX
	De

348 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS	
De gratia magna compunctionis, & larga effusione lachrymarum, in communicatione corporis Christi.	XXI
De insatiabili desiderio eius ad communicandum sapius, & appariti- one pueri crucifixi.	XXII
De febre Balduini pueri, & domini Ioannis confessoris eius.	XXIII
De dolore calculi eius, & praescientia ante diem obitus sui.	XXIV
De gratia in nocte Paschali, & prophetia mortis eius.	XXV
De felici obitu eius, & doloribus in extremis.	XXVI
De mirabili dispositione brachiorum eius, & inuolutione corporis.	XXVII.
De mirabili decore & aspectu vultus eius.	XXVIII
De concursu visitantium corpus eius defunctum.	XXIX
De maculis, quas contraxit, ex contactu immundorum hominum.	XXX.
De veneranda sepultura eius.	XXXI
De miraculis post mortem eius.	XXXII
Narratio trium miraculorum.	XXXIII

PROLOGVS LIBRI SECVNDI.

De vita eiusdem Virginis.

Ictis sub breuitate de multis infirmitatibus & doloribus huius virginis, necnon de gratiosis misericordiae eius operibus, & miraculosis quibusdam gestis ad laudem Dei omnipotentis: nunc etiam consequenter de spiritualibus donis eius, & diuinis consolationibus, ac frequentibus raptibus, pauca dicenda sunt, & ad aedificationem religiosorum humiliter propalanda.

CAPVT I.

De initio spiritualium consolationum eius, per recordationem Dominicae passionis.

Sicut olim per ora sanctorum Prophetarum locutus est Deus secreta sua, ad consolationem electorum suorum: ita & modo loquitur eis per scripta doctorum, & exempla bonorum: ne forte diuersis mundi tribulationibus agitati aut flagellis percussif deficiant a spe & expectatione futurorum gaudiorum. Ait namque sanctus Dauid, (cui Deus occulta sapientiae suae reuelauit) quod frequenter consolationes Dei, inter multa aduersa accepert. *Secundum multitudinem, inquit, dolorum meorum in corde meo, consolationes tuae letificauerunt animam meam.* Huius scripturae sen-

sententiam Deus veraciter & apertè in hac sacra virgine implevit ad literam, quam primo variis doloribus & amaritudinibus inebrians purgavit: sed postmodum inter multas vulnerū plagas eam visitans, multiplices ei consolationes infudit & latificavit.

2. Ut ergo anteriora quędam repetam, transactis tribus aut quatuor circiter annis, ab exordio infirmitatum eius, virgo Lideuigis diuinę adhuc disciplinę impatiens, & necdum Deo sponte subiecta, à quo tamē nihil fit in terra sine causa: cum videret consodales suas se visitantes, sanas & letas, & semetipsam grauiter languere: optauit cum cęteris magis corporis salutem, quàm animę beatitudinē per patientię virtutē. Et quia necdū spiritualia sapiebat, & quid Deo magis acceptum erat, ignorabat: idcirco nonnunquam murmurabat, & super doloribus suis multum dolebat: atque tam amarissimē flebat, quòd nullius cōsolationem admittebat. Ingressus ergo ad eam dominus Ioannes Pot confessor eius, qui bina vice in anno eam cōmunicare solebat, nitēbatur ipsam consolationibus suis inducere, vt ab huiusmodi fletibus se temperaret, & modū doloribus suis imponeret. Vnde suavitē beneuola exhortatione, vt diuinę voluntati se traderet & cōformaret; atque in Dominica passione meditando se exercitaret; spondens, quòd ea mediante & iuuante, faciliter consolationem bonam susciperet. Quęrens igitur modū huius sanctę exercitationis, & accepto à sacerdote modo salutiferę meditationis; cum se in eadem secundū traditam sibi formulam exercere velleret, nec statim ex ea mel de petra fluere sentiret, neque farinam propheticam ibi inesse gustaret: quasi amarum absynthium fastidio irruente, quod in corde acceperat, & nondum radicitus fixerat, citò abiecit.

3. Sed dum idem sacerdos amplius instaret, & fortiùs hortaretur, vt violentiam sibi inferret, & in inceptis perseueraret, atque fastidium pio conamine vinceret; illa optimis consiliis instructa, sacerdotis sui monitis facillē consensit. Tandemque per violentiam inducēta bona consuetudo de Deo meditandi, tantam ei suauitatem successu temporis (aspirante superna gratia) generauit, quod perfectē se abnegando libere dicebat: Quia si posset per vnā salutationem Angelicam, plenam corporis salutem recuperare, non tamen hoc faceret, nec optaret. Verē hęc fuit mutatio dexterę Excelsi; qui manū suam misit inopi, & diu languentem consolatus est per noctes in lectulo doloris sui. Si quidem attracta & allecēta Dominicę passionis suauitate occulta, historiam eiusdē sacratissimę passionis, in septem partes secundū numerum septem horarum canonicarum diuisam, die

350 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
noctūque statutis temporibus percogitando ruminabat; & abs-
conditum manna in ea reperiens, tantæ suauitatis gaudio reple-
batur, vt iam non ipsa sed Christus, cuius passionem recogita-
bat, sustinere videretur, quæ hætenus ipsa in corpore pati vide-
batur. Poterat tunc planè per experientiam à spiritu docta, cum
Esaia dicere: *Verè tu es Deus absconditus.* Et iterum exclamare: *A-*
nima mea desiderauit te in nocte: sed & spiritu meo, in precordiis meis,
de manè vigilabo ad te.

C A P V T I I.

*De raptu eius in terram sanctam, & ad sacra loca
urbis Romana.*

1. **C**Um ergo virgo ægrota, in exercitiis Dominicæ passionis,
quotidie feriosè se occuparet, quandoq; ab Angelo sancto,
ad loca Terræ sanctæ rapiebatur: in quibus Saluator noster na-
scendo, conuersando, & patièdo, sacramenta humanæ salutis
operatus est. Cùm igitur in monte Caluarie, vbi Dominus cru-
cifixus est, vel ad alia sancta loca, ad oscula Dominicæ crucis
aut vulnerū eius esset admissa, & pro refocillatione tribulatio-
num suarū sugeret mel de petra, oleumque de saxo durissimo,
peruenissetque ad amplexus pedum crucifixorum, & ad expira-
tionē Sponsi sui ex amore crucifixi: tunc etiam exemplo illius
quem quæsiuit & amauit, in manus eius spiritum suum comen-
dauit. Et licet frequenter à vulneribus carnis, ad penetranda
byssalia foramina diuinitatis, per raptū contemplationis tran-
siret: ita vt per abundantiam spiritualium charismatū & dulce-
dinum, à sensu corporalium pœnarum deficeret: tantis tamen
nouis infirmitatibus quandoque flagellabatur, vt etiam ab illis
Dominicæ crucis ac vulnerum eius dulcibus osculis reuerfa,
in labiis oris sui quædā viscera sibi impressa reportaret. Quod
quidem Deo dispensante factum est, vt non solum secundum
multitudinē dolorū in corde suo, diuinæ consolationes animi
eius lætificarent interius: sed etiam secundum multitudinem
diuinarum consolationum, tribulationes eius & flagella repen-
tè suborta, contristarent eam & humiliarent exterius. Vt ex his,
quæ à Deo acceperat, & quæ à seipsa haberet, per vices contra-
rias patenter & frequenter tentata cognosceret. Tunc denique
ad eam Angelus ait: *Hæc vlcera in corde tuo propterea susce-*
pisti, vt te scias etiam in corpore fore raptam.

2. Alia quoque vice, cùm per supradicta amenissima loca
transiret, & præ lubricitate viæ gressum figere nō valeret, lapsū
quendam in dextro pede se corporaliter sensisse, ad pœnam in
ipso

ipso lapsu & diuicatione eiusdē pedis traxisse dicebat. Nam de illa læsione, tantam inflammationem, ac denigrationem & dolorem in exteriori talo pedis reportauit, quòd etiā pluribus diebus inde torqueretur.

3. Simili modò quadam vice, ad sacra loca vr̄bis Romanæ raptā fuit. Cumque inter quasdam ecclesias principales ambularet, & inter arbuta & spineta brachijs hinc inde protensis incederet, ex eisdem arbutulis spinā in digitis suscepit & reportauit. De cuius incommodo, sicut de alijs infirmitatibus, ferè per biduum non modicum lædebat. Propter has igitur corporales læsuras, quas sic reportauit, solita erat dicere secundum verbum Angeli, quòd putabat se etiam in corpore raptā fuisse. Sed qualiter istiusmodi corporales raptus fiebāt, nouit Angelus ipse, qui eam ducebat, & de eis testimonium perhibebat.

4. Interdum Saluator noster Iesus Christus cælestibus agminibus vallatus, ingressus cellulam eius quasi rex cum principibus suis, ad mensam se collocauit; ac circa lectulum eius ordinatè sedentes, cælestibus eam epulis copiosissimè refecerūt. Et quid mirum, si corporali cibo non eguit, quæ iam diuinis pabulis cum angelis nutriebatur; sicut Saluator ipse diabolo tentanti se de pane respondit: *Scriptum est, non in solo pane uiuit homo, sed in omni uerbo quod procedit de ore Dei.*

CAPVT III.

De mirabili claritate & suauitate, intra cellam eius apparentibus.

1. **E**Xcepta mentali eius illustratione, quā magni literati & religiosi viri, in spiritualibus studijs eruditi, qui cū ea sæpè loquebantur, & ipsam nō intelligentes vehementer mirati sunt: tanta sæpius die ac nocte claritate diuina, cū ab Angelo uisitaretur, vel à supernorū contemplatione reuenteretur, reperta est à condomesticis suis circumlustrari; quòd uisa claritate, præ nimio timore percussi, non audebant eidē appropinquare. Ipsa uerò quamuis in tenebris semper iaceret, & materiale lumen oculis eius intolerabile foret; diuinum tamen lumen multum ei amabile erat, quò sæpius cella eius nocturno tempore tam excellenter perfundeatur, quòd cella ipsa aspicientibus, plena materialibus luminibus vel incendijs crederetur.

2. Nec mirum, si diuina claritate etiā corporaliter perfundeatur: quæ iuxta beati Pauli uocem, reuelata facie gloriam Domini speculando, quotidie in eandē imaginem transformabatur, à charitate in claritatem, tanquam à Domini spiritu. Et nō

H h h 2

solū

solùm diuina charitate solita erat circumfundi, sed & mirabili suauitate, tam ipsa quam cellula eius, inuenta est redolere: ita quòd intrantes putarent, ibi diuersas species aromaticas ingestas esse & resperfas. Et hæc mirifica suauitas percipiebatur, cùm à Salvatore vel ab Angelo sancto visitaretur, aut tangeretur, vel à celestibus & paradisi apothecis rediret. Qui quidem suauissimus odor, non solum in odoratù per nares spirabat, sed etiam in gustum percipiendum redundabat. Et tam ardens sapor in lingua sentiebatur, & palatum remordebat, quasi piper aut cinnamomù comedissent. Præcipuè tamen à manu, miræ suauitatis fragrantia, prodit, cùm per eam ab Angelo sancto, ad superna gaudia perducta, & inde reducta fuisset.

CAPVT IV.

De visione in nocte Dominica Natiuitatis, & de ubertate lactis in vberibus eius.

1. **V**Idua quædam boni testimonij Catharina nomine, per aliqua tempora in domo huius virginis habitabat. Huic quædam vice ante Natiuitatem Christi, per visionem indicatum est de hac virgine, quòd in nocte tunc proximæ Dominicæ Natiuitatis, vbera eius lacte forent replenda, & quòd ipsa Catharina idem lac esset sumptura. Cùm ergo istud virgini vidua præfata retulisset, ipsa ex humilitate quodammodo eius dicta negare nitentur. Mox vidua virginem corripuit, quia negare audebat, quod sibi ab Angelo revelatù fuerat. Tunc viduæ verbis virgo arctata, iussit, vt ad hanc gratiam percipiendam se disponeret. Cum ergo ad ista per admonitionem virginis se deuotè præpararet, non est fraudata à desiderio sibi cælitus promisso?

2. Nam ecce, in ipsa sacratissimæ Dominicæ Natiuitatis nocte virgo Lideuigis in spiritu rapta, vidit innumerabilem multitudinè virginù, quibus tanquam Regina & Domina omnium assistit & præfuit sanctissima mater Dei perpetua virgo Maria: inter quas etiam se vidit in choro virginum admissam, ad Christi Natiuitatem cum lætitiâ celebranda. Astabat etiam his virginibus multitudo sanctorum angelorum, veluti nobilissimi clientes & sodales, deuotum obsequium cognatis sibi virginibus, in castimonix virtute florentibus, exhibentes. Instante igitur hora Dominicæ Natiuitatis, qua virgo puerpera Christum peperit, visa sunt omnium illarum virginum & similiter huius virginis vbera præ abundantia lactis intumescere: ac tantum lactis habere, quantum beata Virgo ad lactandum Saluatorè nostrum, in vberibus suis virginis percipit, cum in lucem mundi
Chri-

Christum peperisset. Idcirco ad similitudinem beatæ Virginis, omnium aliarum vbera videbantur lacte repleri: in signū, quod omnes virgines illæ, ad lactandum Dominum erant aptæ & dignæ. Erat autem, vt virgo ipsa testabatur, tam inenarrabilis ibi gloria: quam nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit; quod nec lingua exprimi, nec littera possent omnia scribi.

3. Interim vidua promissionis præfatæ memor ingreditur ad virginem, quæ vbera illius manu terens, tanta fecunditate lactis abundauit, quod vidua trino labiorum tractu satiata fuit, & pluribus diebus a desiderio comedendi permansit. Et nisi virgo iussisset, à corporali cibo faciliter abstinuisset. Post hæc quoque, eandem gratiam & visionem per contemplationem duobus aut tribus aliis annis, in sacris vberibus suis perceperat. Sed quia statuta hora, qui probaret, non adfuit, ideo gratiam oblatam nemo gustauit. Lauderetur ergo Christus de virgine natus, qui ad roborandam fidem credentiū per opera, ostendit temporibus nostris in hac sancta languida virgine, stupenda quedam miracula.

CAPVT V.

De virga cypressina, quam ei Angelus attulit de paradiso.

1. **H** Abuit hæc virgo infirmitatis suæ tempore, quandam virgulam de stipula canopi, pro remouenda vel attrahenda cortina lectuli: cum qua etiam in necessitate pulsare solebat, & aliquem de familia aduocare. Contingit ergo occasione incendij ciuitatis, vt multa circa lectulum eius propter pericula imminencia agitentur. Sicque per exportationem & reportationem rerum, etiam virgula ista perdita est; sed vbi manserit, virgo nesciebat. Postea verò in nocte S. Apollinaris episcopi & martyris, cum virgo præ estu caloris anhelitum vix trahere valeret, virgulam quaesit, vt velum remoueret, nec inuenit. Multum ergo ex hoc anxiosa doluit, quia nec sibi ipsi subuenire potuit; & qui aliunde succurreret, non adfuit.

2. Statim igitur Angelus Domini assistens, contristatam consolatur, spondens alterius & melioris virgæ restitutionem. Nec mora, post paululum cessantibus doloribus febrium, Angelus ipsa sentiente quoddam lignum ad mensuram vlnæ ferè longū, super pectus eius leuiter posuit & recessit. Quod manu extensa apprehendens, quodammodo vilipendit; eo, quod visu tortuosum, & spissitudine pöderosum, à leuitate perditæ virgæ longè

H h h 3

distaret;

ditaret; nec bene sibi portabile & dirigibile foret. Mussitans ergo de isto, ad seipsam tacite dicebat: Num ergo iam bene pacata sum? Quid tamen ageret quæ adhuc virtutem ligni ignorabat? Rogat proinde dominum Ioannem confessorem tuum, ut ad carpentarium transeat, peteretque lignum istud ad normam vlnę dolabro formari. Ingreditur itaque Sacerdos ad domum cuiusdam cupificis, qui vix vnum dolabrum ex multis instrumentis aptum huic operi habuit, cæteris in incendio ciuitatis prius cõbustis. Cumque lignum leuigare cœpisset, & satis fortiter dolabrum infixisset, tantus odor suauitatis ex eo euaporauit, & tam decoro intus colore admodum ceræ enituit, ut quamuis aforis deforme appareret, indubitanter tamen cypressinum esse affirmaret. Super quo pariter admirati, cum Sacerdos carpentario nequireret dicere, cuius generis lignum esset, vel vnde virgini provenisset, certatim hastulas & reliquias abscissas rapiebant. Tunc suadente carpentario, ad alium meliorem operarium Sacerdos cum ligno impolito accessit, quatenus decentius illud ad lineam conquadret. Sed vbi similia inter se, præ admiratione odoris & coloris incogniti ligni conspicerent, atque pro reuerentia & nouitate decidas reliquias raptarent, Sacerdos stupefactus, nõ sustinens amplius lignum imminui, ad virginem quantocytus reportabat. Quam cum interrogasset, vnde ei hoc aduenisset, & cuius generis esset, illa quidditatem eius se nescire fatebatur, modum tamen acquisitionis eius se Sacerdoti indicauit.

3. Postea vero in festo sancti Cyriaci martyris, reuersus Angelus more solito eam ad amœna paradisi perduxit, & ipsam de ligni contemptu corripuens, eius dignitatem & locum ac arborem, vnde illud confregerat, apertissime ostendit. Deinde ad se reuersa, quæ ab Angelo didicerat, confessori suo ex ordine propalauit, dolens quod illud ita minorari fecerat. Cum ergo rumor huius odoriferi ligni vulgari cœpisset, & multi illud videre & tangere optarent, eiusque causa frequentes visitationes virgo pudica pateretur, accidit, quod propter cuiusdam hominis attactum, fragrantiam suauissimi odoris lignum prædictum amitteret. Ideoque ipsa virgo doluit, quia hoc alteri ostensum fuerat, propter cuius contactum odor cælestis expirauit. Solita autem erat dicere, quod per hoc lignum diabolus castigandus esset, sicut ab Angelo sancto didicerat.

CAPVT VI.

*Deprivatione Angelica clauitatis, ob presentiam alterius
in cella eius latens.*

1. **A**Lia quadam vice, cognatus huius virginis Nicolaus nomine, cum confessore illius ingressus est ad eam visitationis gratia: & post habita colloquia, indicauit eis virgo modesta, quod libeter duabus aut tribus horis sola maneret in cella. Rogabat ergo eos, vt ad tempus spatiatum exirent, sperans se propter interiorum recollectionem in absentia illorum, aliquid gratiae specialis accepturam. Specialiter tamen Nicolaus supplicabat, ne ante tertiam vel quartam horam rediret. Illo igitur agente quod petebatur, confessor virginis (ipsa nesciente) cellam eius latenter est ingressus. Putans ergo se solam esse in secretario cubiculi sui, mox se disponebat ad percipiendam gratiam caelestis Sponsi, per orationes deuotas pulsando intima caeli. Et ecce, ferè media hora transacta post meridiem, ingressus est ad eam angelus Domini, circumuolando lectuli locum, vbi aegra iacebat, sed amplius ei non appropinquabat.

2. Videns ergo virgo se non posse gaudiose presentia eius perfrui, conturbata fleuit amarè. Interrogabat itaque angelum, an aliqua culpa Dominum offendisset, ob quam hac gratia perfrui non meruisset. At ille respondens: Nequaquam inquit; sed propter presentiam eius, qui in cella tua latenter sedet, & nititur scrutari & experiri gratiam tibi dispositam. Quo dicto, angelus ad ea discessit. Tunc virgo tam felici solatio priuata, vehementius est contristata, amariusque flere coepit: ita quod ad tempus extraticè non raperetur, licet saepius angelicae visitationis gratia frueretur. Audiens igitur confessor eius eam taliter flentem, surgens indicauit ei se fuisse presentem. Quo audito, amplius conturbata est, quàm si alius ibi fuisset; pro eo quod satis frequenter ei vitam suam indicauerat, quatenus absque exploratione diuinæ gratiae crederet, quæ circa eam operabatur. Cum igitur ab hac turbatione recreata esset, & tranquillitatem recepisset, pius & misericors Deus, sicut frequenter antea fecerat, ita & postmodum extraticè eam supra se leuabat. Tunc impletum est in ea, quod per psalmistam dicitur: *Conuertisti planctum meum in gaudium mihi: conscidisti saccum meum, & circumdudisti me latitia.*

CAPVT VII.

De raptu eius ad loca purgatorij, & ad gaudia paradisi, vnde fertum, à beata Virgine sibi datum, reportauit.

1. **R**apta est post hæc spiritu leuante ad loca purgatoria: vbi inter cæteras, quas multipliciter & grauius torqueri vidit, etiã animas amicorũ suorum puniri videbat: pro quibus liberandis ac releuandis, se postmodum in corpore duriter affligebat. His igitur purgatorijs locis & quampluribus pœnalibus locis, (in quibus animæ pro diuersitate culparum torquebantur) dolenter perspectis, Deo miserante ad contemplan- da æternæ vitæ gaudia perducta fuit. Ibi sanè videbat, qualiter omnipotens Deus in seipso gloria sua fruebatur, secundum illud: *Ego primus & nouissimus. Et, Gloriã meam alteri non dabo.* Videbat etiã qualiter sancti martyres, confessores, propheta, virgines, atque alij beatorum ordines, gloria sua in semetipsis fruebantur; & præ delitijs affluentibus, per alterutrum in inuicem transfundebantur.

2. His gaudijs perlustratis, plures Sancti eam alloquentes dulciter consolabantur, & ad patientiam exhortantes ita dicebant: *Quid nunc hic existentibus obest & nocuit, quòd in mundo multa aduersa pro Christo perpeffi sunt? Tunc accessit ad eam beatissima virgo Maria in magna gloria, & amicaliter alloquens interrogabat eam dicens: Cur charissima filia, sic venisti nudo capite & non ornato? Tunc hæc virgo respondit: Charissima Domina virgo Maria, hæc est voluntas Domini & Dei mei: & sic ductor meus me adduxit. Post multa itaq; familiaria colloquia Dei genitricis cum hac virgine, adueniente tempore, quo ad sensus corporeos redire debuit, hæc ad eã mater Christi verba intulit: Charissima filia, viriliter age, & confortetur cor tuum in tolerantia dolorum, quia pro his quæ nunc pateris mirabilem & magnam gloriam consequeris.*

3. Addidit quoque beata Virgo ad eam, inquirens: *Visne habere fertum super caput tuum? Respondit illa: Ego non possum hic habere voluntatem meam. Cùm ergo ad ductorem suum Angelum aspexisset, & ille resignanti voluntatem suam consensisset, vt acciperet: accipe, inquit beata Virgo, hoc fertum super caput tuum, quod nisi septem horis poterit esse super terram. Trade quoq; illud in manus confessoris tui, & dic ei, quod ego demando ipsi, vt credulus sit donis omnipotētis filij Dei: & hoc fertum ponat super caput imaginis meæ, quæ est in ecclesia. His igitur peractis, reuersa est ad sensus corporeos virgo theoricæ, gratias*

gratias magnificè agens Domino, super cōsolatione tam iucunda. Sed cum tale sertum corporaliter accepisse ignoraret, tandem casu vel necessitate urgente, manum capiti suo superponens, sertum florigerū detraxit, quod ex odore suauissimo, manu beatæ Virginis sibi impositum recognoscebat: & ferè vsque ad septimam reditus sui horam, apud se conseruabat. Erat autè hoc sertum cærulei seu crocei coloris, & rugosum, humanis aspectibus hætenus inuisum, quod ex se miræ suauitatis emittebat odorem: Ideoq; quamdiu potuit, tam pulchrum & floridum sertum apud se retinebat.

4. Igitur ante septimam horam iussit excitari confessorem suum, & celeriter ad se venire, habens ei aliqua secreta referre. Qui veniens interrogauit, quid vellet? Cui virgo respondit; se cuidam festiuitati interfuisse, & beatam virginem Mariam sertum istud sibi tradidisse, vt ad terras deferret, & in manus eius daret; quatenus donis Dei crederet, & ex mandato B. Virginis, hoc sertum in manus acciperet, atque ecclesiam (quæ tunc temporis combusta fuerat) manè intraret, & capiti imaginis B. Mariæ Virginis superponeret. Cumq; confessor interrogasset, quomodo posset ecclesiam intrare, cum necdum dies esset, & ecclesia clausa foret? Illa ei respondit: Citò vadens, pete tibi à sacrista ecclesiam aperiri, quia tempus instat, quo sertum illud oportet referri, vnde illud ego detuli. Tunc ille: Quomodo sertum capiti imaginis superponam, quæ in tam alto loco sita est? Respondit virgo. In maiori choro & in illo loco scalam inuenies, quam assumens ascende, & sertum capiti imaginis B. Virginis superpone.

5. Tunc ille tali accepto signo egressus, rogabat custodem, vt citò surgeret & ecclesiam aperiret. Quod cum libenter fecisset, confessor virginis inuentam scalam in loco, quem ei indicauerat, ad imaginem secum portabat, & ascendit. Cui custos: Quid ibi vultis facere? Respondit sacerdos: Quod ego facio, nō potes modò scire: sed Dominus dabit, quòd postmodum scies. Quam responsionem custos paruipendens, quia mysterium nesciebat, statim recessit. Confessor autem deuotus, impleuit desiderium virginis; & imposito seruo capiti sacræ imaginis, scalam ad locum priorem reportabat. Cùm ergo flexis genibus ante imaginem orasset, & reuerenter adorasset, expletis omnibus, quæ in mandatis acceperat, antequam ecclesiam exiret, Angelus Domini idem floriferum sertum ad locum suum retulit, vnde illud virgo priùs detulerat, sicut postea præfatæ viduæ Catharinæ refererebat.

CAPVT VIII.

De corona gloriosa ei præparata, propter vituperia & vulnera à Picardis ipsi inflicta.

ALia quoque vice raptâ in spiritu, vidit gloriosam valde coronam sibi præparatam, quam post præsentis vitæ labores & dolores à Domino erat perceptura, in qua tamen plura adhuc videbatur imperfecta. Ad seipsam igitur reuersa, memor coronæ præostensæ rogabat Dominum multa instantia, quatenus sua pietate ita secum agere dignaretur, quod corona illa perfectè posset instaurari. Eodè quoque tempore petiuit à Domino, vt ad imitandum vestigia eius ipsam ad se intromitteret, & post intromissionem calcibus eam expelleret.

2. Dum hæc frequenter & ardentissimè postularet, contigit anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo octauo, quod Philippus Dux Burgundiæ, cum multo exercitu Picardorum & aliorum armigerorum Hollandiam intraret, ad compellendum ciuitates, vt eum in Dominum & Rectorem patriæ suscipere. Cùm ergo potentissimus Dux, in multis ciuitatibus honorificè esset susceptus, venit tandem circa festum Sanctorum martyrum Gereonis & Victoris ad ciuitatem Schiedam, vbi similiter à ciuibus est receptus. Post refectionem igitur prandij, quidam (vt ferunt) medici & chirurgi de familia Ducis prædicti, accesserunt ad dominum Ioannem Angeli curatum ecclesie, petieruntque ab eo, vt ad domum huius virginis eos introduceret. Qui nihil mali de ijs suspicatus, petitioni eorum acquieuit. Ingressis igitur eis ad virginem, subsequenter famulis eorum moribus incompositis; cùm tumultum illorum compescere niteretur, ne Dei famulam molestarent, illi indignanter eum repellentes, seorsum abire iusserunt, inhonestâ verba de ipso cum ea iactantes. Mansit tamen curatus in cella eius stans prope altare, tristis satis & confusus. Illi verò peruersi, vt eam quæ in tenebris iacebat conspicerent, cortinam remouent, candelam accendant, & ablato operimèto quo virgo hydropica tegebatur, sanctam penitus denudant (proh dolor) nec Deum, neque Angelos, neque hominum presentiam reuerentes.

3. Hæc cùm filia fratris eius, Petronilla virgo iuuenula, obsequio virginis delita, videret, egerrimè tulit, & zelo Dei accensa, fortiter se illis obiecit, pudicitiam virginalem defendere nitens. Indignum quippe iudicabat, quod absconditam Christi margaritam, oculi carnalium nudam aspiciere deberent. Tunc maligni illi satellites honestatis oblitæ, hanc iuuenulam irreuer-

renter

reter arripiunt, & à se proijcientes, ad scabellū altaris graui-
ter allidunt, in tantum quòd in femore atrocissimè lasa, vsque
ad mortem claudicaret. Sed nec his malis violentè patris cõ-
tenti, ad grauiora & sceleriora prorumpunt. Nam sanctam &
incontaminatam, fornicariam dicere ausi sunt: sobriam & sine
cibo viuentem, nocturnis conuiuijs vacantem garriebant: quo-
rum vnus, qui lumen tenebat, bestiam eam appellabat: quam
certè Angelus sanctus custos eius, in paradifum sæpe tranfuit,
& ducebat.

4. Inter hæc tam multa & contumeliosa verba ab impijs di-
cta, adijciunt ignominiosa facta, humanis oculis pauescenda.
Nam omni honestate remota, debilem virginè propter hydro-
picam passionem, & in superficie cutis valde tumentè, pollutis
manibus suis attrèctantes & pungentes, in tribus locis vulnera-
uerunt: ex quibus sanguis tam copiosè profluxit, quòd oportebat
recentem cruorè de lectulo cum pelui exhauriri. Quo sce-
lere audacter perpetrato, egressi lauerūt manus suas à sanguine,
quem fuderunt: & regressi, pro verbis venis, quã postulare de-
buerant, in contumeliosa verba linguam maledicam iterum re-
laxarunt. Sicque completerum est in hac virgine, quòd Dominus
discipulis suis dixit: *Si me persecuti sunt, & vos persequentur. Et si
patrem familias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticos eius?*

5. Tunc virgo, tanquam ovis innocens in lectulo iacens, san-
guine proprio perfusa, ad occisionè parata, patienter omnia hæc
pro Christo suscepit: & conuitiantibus ac vulnerantibus se, his
verbis mansuetè respondit: Cur non timetis ita sinistrè diuini-
tatis in me opera interpretari, qui ignoratis, quale iudicium vo-
bis à Deo sit futurum? Eadem hora recedente Duce, sequuntur
& inuasores illi. Rectores autem ciuitatis, audientes tam enor-
mia mala virgini insolenter ingesta, quasi pro consolatione ma-
lorum factorū, comminabantur se velle Duci conqueri, quate-
nus contra tanti sceleris auctores iustam exerceret vindictam.

6. Tunc virgo mitis & patiens in aduersis, memor Dominici
sermonis, *Mihi vindictam & ego retribuam*; omnino prohibuit
petere humanamque exercere vltionem, quia Deus citò hanc
vindicabit iniuriam. Quod diuino nutu celeriter factum est;
nam omnes in diuersis locis, eadem hyeme mortui sunt. Si
quidem vnus eorum, qui lumen tenuerat, & conuitia virgini in-
tulerat in portu prope Rotterdam, nauigio veniens, ab vna par-
te nauis ad aliam, quasi valido vento agitur, à principe tene-
brarum submersus est: atque contracta ceruice, mortuus extra-
ctus in cæmeterio sepultus est. Secundus prope Zerixeam in fu-
riam conuersus, ne præsentès læderet, de nauis in scaphâ proje-
ctus

360 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
ctus ac mortuus sublatus, in ciuitate sepultus est. Tertius mili-
tatis, in bello percussus, interijt. Quartus, qui se medicum fate-
batur, apud Slusam apoplexia tactus obmutuit, Vnde à famulo
suo admonitus, de his quæ cum aliis contra virginem egerat,
& quæsitus, an de prædictis doleret, postulanti per tactum ma-
nus & gestus oris, qualecumq; signum pœnitudinis ostendēs,
defunctus est. Famulus autem eius postea ad virginem veniens,
pro magistro veniam cum lachrymis petijt & obtinuit.

7. Flebat ergo virgo sancta multo tempore his perceptis, nõ
sua vulnera, sed eorum perditionē atque scelera commissa de-
plorans. Consistentibus autem apud eam Rectoribus ciuitatis,
ait ad eos virgo futura prædicendo: Ego quidē nunc hæc passa
sum, sed vobis imminet iudicium, quod ignoratis. Nec multo
post, cū aliqui eorum, quasi proditores ciuitatis accusati, ti-
merent à Duce capitali sententia puniri, dixerunt, Ecce, hoc est
iudicium, quod Lidia nobis prædixit futurum. Post hæc Ange-
lus Domini sanctus apparens ei & sororē nominans, indicauit,
quòd per irreuerentem illam violentiam à Picardis sibi factā,
posita fuerat in vestigijs Saluatoris, sicut antea petierat: atq; per
opprobriosa verba, quæ ab eis audierat, margaritæ quæ resta-
bant in corona sua, iam perfectē completæ erant.

C A P V T I X.

De patientia & morte Petronilla, neptis huius virginis.

1. **D**ignum est nunc aliqua etiam de Petronilla virgine, huius
sacræ virginis nepte recitare. Hæc igitur iuuençula anno-
rum ferè decem & septem, filia fuit fratris Lidie virginis, ama-
trix & custos perpetuæ castitatis, curam gerens materteræ suæ
die ac nocte, in tam graui molestia longæ ægritudinis. Hæc car-
ne propinqua, spiritu soror, seruitio ancilla, elegit virgo virgini
seruire, & castis obsequiis vulnera languentis benignissimè de-
linire. Hæc in persecutione Picardorum, qui sanctam Lidiam
virginem, Deo placentem, ampliori gloria coronandam, grauif-
simè vulnerauerunt; totis viribus, pro defensione infirmæ ma-
terteræ suæ (vt præfatum est) se opposuit, ne innocentem læde-
rent. Valde enim condoluit cum ea, quæ lædebat: atq; plures
graues contumelias & terrores audiens, læsiones etiam corpo-
rales à Picardis accepit & sustinuit: ita vt diu infirmata, mortē
ex læsione incurreret. Ante cuius obitum paucis diebus præce-
dentibus, virgo Lidia in magna tribulatione posita, & ex perse-
cutione ad Deum feruentior effecta, talem visionem habuit,
verum præfagium futurorum.

2. Qua-

2. Quadam namque nocte in excessu mentis posita, videbat solemnem processionem civium supernorum, in qua distinctis ordinibus singuli procedebant; scilicet, patriarchæ simul, prophætæ simul, apostoli cum apostolis; sed & martyres, confessores, atque virgines, sacerdotes & clerici, singuli in ordine & dignitate status sui fulgebant. Procedebant autem de ecclesia civitatis Schiedamensis, præcedentibus more solito crucibus, luminaribus sole clarius micantibus veniebantque ad ostium domus suæ, de qua funus tollentes ad ecclesiam illud deferabant. Ipsa autem virgo funus sequebatur datis sibi coronis, quarum vnam in capite gestabat, reliquas singulas in singulis manibus tenebat. Ad se igitur reuersa, suspicabatur quòd mors ipsius hac visione præsignaretur, finaliter tamen dicebat, quòd mortem neptis suæ Petronillæ designabat.

3. Quapropter virgo Christi sollicita de obitu neptis suæ, rogabat instanter Dominum, vt febres suas ita ordinaret, vt Petronillæ ante exitum suum pro consolatione eius loqui posset, quã plurimum sincero amore diligebat. Cuius preces & gemitus Dominus exaudiens ac morituræ misertus, præuenit tempora febrium quotidianarum per spatium ferè sex horarum, nõ sine admiratione multorum assistentium. Sicque temperato calore febrili, recepit facultatem alloquendi & consolandi Petronillam, in breui ex huius seculi luctu ad Christum migraturã. Accepta itaque consolatione diuina à virgine sancta, virgo Petronilla in angustiis sæpius probata, sicut fuit sociã tribulationis cum Lidia passa in vita, ita & particeps cõsolationis meruit esse in morte sua. Igitur post visionem prius ostensam, & consolationem à charissima matertera gratanter acceptã, obiit deuota virgo Christi Petronilla, cœlestẽ aulam intratura, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo sexto, decimonono Kalendas Februarij, ipso die S. Pontiani martyris.

CAPVT X.

De subtractione consolationis diuina, quam virgo incurrebat, ob tristitiam neptis defunctæ.

1. **P**ost mortem igitur castissimæ turturis virginis Petronillæ, ipsa sancta virgo Lideuigis, tam fidelis & pernecessariæ adiutricis societate priuata, in perniciosam incidit tristitiã: nimium dolens super destitutione cordialissimæ dilectricis suæ Petronillæ; cum qua mutua charitate deuincta, inuiolabilis castimonix fœdera conseruabat. Nam vicissim in Christi amore se diligentes, ita connexæ erant & pacificè viuebant, vt sine graui
mœrore

mœrore ab inuicem separari non possent. Quæ quidem affectuosa connexio, metam discretionis excedens, etiam Domino tantum displicuit, quod in vindictam ineptæ tristitiæ, virgo lugubris diuina consolatione vsque ad festum Visitationis B. Mariæ virginis carebat.

2. Flebat igitur amarissimè, non solù de morte neptis amissæ, sed amplius super priuatione solitæ gratiæ, ob immoderaram tristitiam sibi subtractæ. Percunctantibus ergo causam istarum lachrymarum, ita respondit amicis: Cur non flerem, charissimi? Ecce iam proximis vndecim annis nihil à Domino petiui, quin facilè impetrare potui: sed nunc tanto tempore suspensa, nullam prorsus consolationem accipio, occulto & recto Dei iudicio in me dignè concitato. O terribilis & inuestigabilis dispensatio diuina, in consiliis super filios hominum: qui conuertit mare in aridam, & flores rosarum in absynthium: & de dextera ponit ad sinistram, humilians sublimem vsque ad terram. Si igitur Dominus tam strenuè dilectam sibi virginem afflixit, quia intentius fidelis neptis præsentiam ablatam deplanxit: quæ grauius puniendi sunt, qui carnales amicos & sodales seculares inaniter plangunt?

3. Verumtamen Pater misericordiarù & Deus totius consolationis, non est oblitus lachrymarum famulæ suæ, quam ab æterno elegit: sed post amarissimam tristitiam, reddidit ei dulcissimam spiritus sancti consolationem, præteritis temporibus sæpius expertam. Igitur virgo ad tempus desolata & paternè castigata, circa festum Visitationis beatæ Mariæ Virginis, mirificam & superabundantem diuinæ gratiæ consolationem recepit. Per nouem aut decem ferè dies, in continua contemplatione & diuinorum degustatione ac mentis iubilatione perdurans, tanta quæ dulcedine extitit perfusa interius, vt ad eam ingredientiæ mirarentur, & sentirent odorem suauissimi spiraminis exteriùs.

4. Quærentibus ergo multis, vnde odor tantæ suauitatis procederet? Ipsa cupiens potius ex humilitate silere, quàm abdita prodere: tandem deuicta importunis eorù precibus, (quia Dominus manifestis indicijs hoc foris innotuit) gratiã tam inestimabilis odoris, de cælestibus apothecis venire respondit. Quæ sicut solito more priùs meruit, ita & pro nunc denuo visitata secum reportauit. Simili modo ante paucos annos, defuncto fratre suo Wilhelmo Petri, in magnam tristitiam incidit: & in tantum ex dolore obstupuit, vt diceret se hactenus nescisse, quod adhuc ita humana fuisset. Quapropter etiam multo tempore, solita carebat alimonia contemplationis diuinæ, sicut cuidam deuoto solitario in partibus Ægypti reuelatum fuit: qui eius consilio

consilio eremum constanter intrauit. De cuius sancta conuersatione bene incepta & optime consummata, in sequenti capite subinfertur, quod legeranter audiatur.

CAPVT XI.

De deuoto iuvene Gerardo eremita facto, & peregrinis eum visitantibus.

1. ERAT quidam iuuenis Gerardus nomine, ex diocesi Coloniensi oriundus, solitarię vitę desiderio stimulatus. Hic audita fama huius sanctę virginis, proposuit ad eam primò venire, vt ei præsens votum suum exponeret, atque iter arduum, quod ingressurus erat, precibus eius commendaret. Quatenus diuina gratia opitulante, propositum quod mente conceperat, salubri perseuerantia terminaret. Qui ad eam veniens, cordis sui secreta ei intimaui. Illa verò proposito eius pię congaudens, prophetico spiritu prædicebat, quòd, primò triduo ingressionis sue in eremum penuriam pateretur. Ac deinde ad constantiam eum exhortans, post finem diei tertię, refectionem à Deo esset precepturus. Quod quidem postmodum ita seriatim contigit. Nam tertia die ad uesperascente, manna cęleste accepit, Deo laboriosę semitę eius miserante. Prædictus autem sibi à virgine tres dies ita constanter peregit, quòd paratus erat eos propter promissionem illius, etiam cum periculo vitę persulcare. Post mutuam igitur collationem, & in precibus recommendationem, ac fraternę charitatis obligationem, nouus tyrunculus noui certaminis bella congressurus, egressus est à conspectu virginis sagaciter instructus, patriam suam & cognatos vltimā nunquam reuisurus.

2. Peragratis ergo partibus superioribus, ingreditur superiorem Ægyptū; cuius deserta penetrans, inuenit cellulam, propter lupos & feratā rabiem in arbore sitam, Adduxerat autē secum duos socios, eiusdem eremiticę conuersationis gratia tactos; qui paucis diebus ibi peractis, heu ad pristina redierunt. Sed Gerardus in arrepto proposito constantissimē perdurans, Christo duce ad contemplationum culmina ascendit. Igitur in hac vasta solitudine, decem & septem ferè annis completis, accidit interea, vt quidam Episcopus de partibus Anglię cum duobus sociis, ad visitandū loca terrę sanctę perueniret: ac deinde ad visendum reliquias sanctę Catharinę virginis & martyris in monte Sinai, cum eis perrexit. Qui simili deuotione combinati, rememorantes Sanctorum Patrum in Ægypto conuersationem, terrā illam ingressi sunt, vt quærerent, si fortè aliquos eremiticę vitę patres inuenirent. Cumq; hinc inde oberrantes, vsque

vsque ad superiores eius partes venissent, reperiunt cellam quam non longe à terra in arbore constructam. Ad cuius ostium pulsantes, vident in ostio sibi referato, hominem vultu quidem angelicum, sed corpore ita trassum, vt non in eremo maceratus, sed inter delicias seculi putaretur educatus. Inter plura familiaria colloquia, ab eodem eremita percipiunt, quod in duodecim annis & vltra hominem non vidisset. Interrogantes ergo, vnde viueret? Respondit se ex sola gratia diuina nutriri. Nam manna celeste, quo olim filij Israel in deserto vescebantur, colligere & comedere solebat, quod cellulae suae desuper influens cum gratiarum actione sumebat.

3. Quærebant etiam ab eo, vtrum adhuc alij inuenirentur homines, qui absq; humano cibo viuerent, sicut & ipse? Ad quos ita respondit: In partibus Hollandiæ in ciuitate Schieda, est quedam virgo multis annis, diuersis infirmitatibus diuinitus flagellata, nullo corporali vtens alimento: quæ etiam ad tantam celsitudinem perfectionis peruenit, quod centupliciter sanctitate vitæ & contemplationis culmine, me longè præcedit. Vnde & satis admiror, cum de eius transitu nil percipio, quid ei acciderit, quod eam in scala cõtemplationis diu non viderim: cum antea frequenter simul ad celestia secreta, singuli in singulis scalis rapî solebamus. Nam illa sicut vitæ merito, ita & contemplationis excellentia supra me ascendere consuevit. Deinde deuotus iste eremita peregrinos rogauit, quatenus hanc virginem in Hollandia visitarent, antequam ad partes suas redirent: & ex ore suo, tres has quæstiones ei proponeret. Primò, quot annos ipse in solitudine peregerit? Secundò, quot annorum tunc fuit, quando eremum intrauit? Tertio, quid causæ sibi occurrerit, quod eam in solita contemplatione diu non viderit?

4. Post hæc peregrini plurimum in consolati & ædificati vale dicentes eremita, in Hollandiã & Schiedam sunt reuersi. Ingressi ergo hospitium ciuitatis, rogant hospitem suum, vt ducat eos ad virginis domum. In cuius presentia constituti, causam aduentus sui, & personam eremita, qui eos miserat indicant: petentes vt ad propositas sibi quæstiones respondeat. At illa ex humilitate latere malês, quàm apertè ad quæstiones respondere, hoc tantum de tempore habitationis eremita in solitudine respondit. Quo modo ego illud scire possem? Dominus est, qui nouit. Tunc illi quodammodo eam corripientes, obijciunt: Quare veritatẽ vellet celare, cum hæc non à se, sed ex ore eremita interrogarent? Respondit ergo: Decem & septem ferè annos eum in solitudine peregisse. Ad secundum verò ait: Decem & nouem annorũ eum fuisse, cum ad eremum perrexit.

Ad

Ad tertium quoque respondit, se in medio hominum conuersantem diuersimodè maculari: illum verò ab hominibus segregatum & inter Angelos conuersantem, incontaminatam conseruare puritatem. Ideoque mirandum non est, si ipse in contemplationis altitudine me præcellat. Fertur etiam, quòd eremita causam assignauerit subtractæ gratiæ in virgine, quia nimium de morte propinquorum suorum solebat dolere. Quod in obitu fratris sui contigit, qui eodem ferè tẽpore in Schiedam obierat, cum prædicta ab eremita in Ægypto, peregrinis istis recitabantur.

5. Obijt autem felicitis memoriæ idem deuotissimus eremita, perfectus terrenorum contemptor, ac cælestium secretorum altus speculator, anno Dominicæ incarnationis millesimo quadringentesimo vigesimo sexto, duodecima die mensis Octobris. Huius obitus & transitus ad gloriam, virgini sancte fuit per visionem reuelatus. Rapta namque in paradysum in hora transitus eius videbat animam illius corpore exutam, ab angelis ad paradysum deferri, atque in fonte tam sereno abluì; cuius profundum, per vnum ferè milliare (vt sibi videbatur) poterat videre.

CAPVT XII.

De felici obitu domini Wermboldi presbyteri, huius virginis felicitis amici.

INter multos deuotos patres ac spiritualis gratiæ expertos viros, fuit in ciuitate Traiectensi, temporibus venerabilis domini Frederici episcopi, sacerdos quidam calibis vitæ & animarum zelator, Wermboldus nomine, Deo & hominibus dilectus, multisque religiosis in diocesi Traiectensi & in Hollandiæ partibus latissimè notus. Hic de quadam villa Hollandiæ prope Goudam, natiuitatis genus contraxit: & per plures annos rector ac confessor sororum tertij ordinis apud sanctam Cæciliam in Traiecto claruit. Qui in diuinis scripturis valde studiosus, verbum Dei frequenter in ecclesiâ prædicauit: & orationibus ac deuotis meditationibus frequenter inuigilans, pro cordis sui puritate, crebris etiam consolationibus ac diuinis reuelationibus meruit ab alto visitari. Ad huius tam famosi patris notitiam, non humano iudicio, sed diuina reuelatione, sancta virgo Ledeuigis adhuc in paupertate sub præuo tugurio degens, hoc modo peruenit.

2. Cum enim in festiuitate Dominicæ Annunciationis, virgo memoranda vix media parte infirmitatis suæ completa, rapere-
tùr ad cælestia contemplanda, contigit etiam & deuotissimum

Christi sacerdotem Weriboldum, eadem hora ad caelestia in-
 tuenda sustolli: tuncque ex hac vnica & simili contemplatione
 habita, mutuam cognitionem, quam prius non habuerunt, cali-
 tus ambo conceperunt. Quapropter idem venerabilis Pater, pie
 deuotionis affectu excitatus, cupiebat Dei famulam, quam in spi-
 ritu præcognouerat, corpóralibus oculis etiam cognoscere & vi-
 dere. Ingressus ergo ad domunculam eius, vbi languida iacebat:
 & videns calamitatem eius, qua premebatur, tanquam euangeli-
 cus Samaritanus super eam misericordia motus est, atque com-
 passionis iaculo cordialiter vulneratus. Nec mora, post sacra de
 Deo colloquia, extēdit manus suas ad charitatis opera. Et primò
 quidem dedit ei circiter triginta grossos Flandrenses, pro duobus
 linteaminibus emendis. Deinde sacerdos spiritu Dei accensus,
 ecclesiã intrauit; & adscenso ambone sermonem populo fecit, in
 quo duris increpationibus eos de tenacia vel immisericalitate,
 vt digni erant, castigauit: eo quòd in tanta necessitate & dolore
 iacenti infirmę creaturæ Dei non subuenirent. Et meritò quidem
 pro zelo Dei, rigorosè locutus est sacerdos facundus; quia pro-
 bata virtus corripit insipientes: Verùm postea plures (Deo inspi-
 rante) ad misericordiam flexi, benefecerunt liberali corde elec-
 mosynas suas virgini sanctæ destinando.

3. Hic itaque reuerendus Pater, inter cætera charitativa collo-
 quia cum virgine languēte, (quæ tunc temporis serè medietatem
 iufirmi-tatum suarum peregerat) coepit ei dicere. Ante Pascha sibi
 quodammodo esse reuelatum, quasi ipse ex hoc mundo ad Pa-
 trem ante hoc Pascha esset transiturus. Cui virgo respondit, quòd
 vsque ad futuram Pentecosten sibi expectandum foret; & quòd
 adhuc iterum post Pascha eam visitare deberet. Quod dictum
 quàm verum fuit, rei exitus probauit. Nam post verba in breui
 obiit, anno Domini millesimo quadringentesimo tertio decimo,
 in vigilia Pentecostes, hora duodecima mediæ noctis, tertio Idus
 Iuni, quo agebatur festum sancti Barnabæ Apostoli. Defunctus
 autem deuotus & misericors Pater Weriboldus, dilatus est ab
 aspectu gloriæ faciei diuinæ nouem ferme diebus, sicut huic vir-
 gini reuelatum fuit diuinitus.

4. Cum autem iste venerabilis pater ante mortem suam cum
 virgine loqueretur, ipsam paternaliter consolando, & illa quo-
 dammodo conquereretur, ex prolixitate infirmitatum suarum
 fatis se grauari; Respondit sacerdos ad ampliora patiēda eam
 exhortando, & quasi prophetando, quia oporteret eam amplexa-
 ri adhuc maiorem tolerantiam, eo quòd forsitan medietatem tem-
 poris passionum suarum vix implēset. Et hoc ita contigit, sicut
 præconizauit. Dicebat namque eam, fundamentum valde latum

& amplum in cælestibus collocasse, cuius structura superædificanda non poterat in breui consummari. Vixit autem virgo post obitum huius dilecti patris, annis viginti in doloribus magnis & plagis multis sibi præuaticinatis: quam Dens tamen consolabatur, & confortabat raptibus frequentibus, per inspirationem sancti Spiritus & uisitationem ciuium supernorum.

CAPVT XIII.

De diuersis raptibus eius, & cognitione de statu quorundam religiosorum.

1. **R**apiebatur itaq; sepius virgo hæc debilis corpore, spiritu feruens, in extasim per excessum mentis: sed nõ erat in eius raptu rara hora & breuis mora. Quadam vice, religiosus quidam interrogauit eam de statu suo, & patientia tribulationum suarum, quas quotidie patiebatur. Cui illa respondit, satis excessiue & supra vires suas se grauari: & nisi pius Dominus baculo consolationis eam sustentaret, facillimè sub onere dolorum deficere posset. Aiebat namque diuina misericordia affluente, quasi omni nocte per longam morulam vnius horæ vel amplius, serapi ad cælestia speculanda: quorum delitijs tantopere reficiebatur, quòd non solum sibi tolerabilis, sed etiam quælibet amarissima tortura delectabilis efficiebatur. Rapiebatur etiam ad loca purgatoria & infernalìa tormenta, vt videndo horrida supplicia patientius sustineret præsentia flagella, atque intimè compatiendo, libenter poenitentiam ageret pro his, qui liberatione indigebant. In huiusmodi & alijs felicibus raptibus, ferè triginta quatuor annis, in lectulo doloris recubans, uisitata fuit & in spiritu confortata: certis tamen ex causis (vt præfatum est) diuinis raptibus priuata. In multis denique gestis suis, per contrarios eventus Deus eam probans sæpe humiliauit, & crebrò uisitans altius eleuauit. Horum igitur raptuum occasione, multas ecclesias, & religiosorum monasteria, & dispositionem locorum, & structuram ecclesiarum cognoscebat: personas quoque religiosas, quas nunquam viderat, nominatim cognouit, & qualia circa eas diuinitus acta fuerant, alijs nonnunquam referebat.

2. Dixerat aliquando cuidam Priori, quòd ita monasterium ipsius & ecclesiã cognoscebat, sicut ipse: & quòd per noctes dormientibus fratribus, dormitorium eorum uisitare solebat; & circa lectulos fratrum, Angelos sanctos stare videbat.

3. Erat quidam iuuenis Henricus nomine, de Hagis villa Ducis Hollandiæ natus, quem virgo prius nunquam viderat; qui gratia Dei inspiratus, nescientibus parentibus eius, habitum san-

et religionis apud Carthusienses, in partibus Brabantiae prope Diest quaesivit, & accepit. Cuius pater Wilhelmus nominatus, nesciens quid circa filium suum actum fuerat, ingressus est ad virginem forsitan aliquid quaesiturus. Qui statim proprio nomine & agnomine ab ea vocatus, audiuit virginem prospera filio suo imprecantem, & super bonis à Deo ei factis congaudentem. Super quo ille miratus, causam huius congratulationis sciscitatus est. At illa stupori eius verbum iucundum adijciens, respondit eum in supradicto monasterio sanctae religionis habitum induisse.

4. Erat & alius religiosus de Dordraco natus, sed in Emstera regularis professus; qui quadam vice cellulam virginis, ad visitandum eam tacitus intrauit: quem illa proprio nomine appellans, gratiosè satis salutavit. Et quamvis fortè eum prius semel viderat, pro tunc certè corporaliter non videbat. De quo etiam ille stupefactus quaesivit, unde eum sic nosset? Cui illa simpliciter respondens, Dominus (inquit) donavit. Haec duo exempla pro nunc sufficiant, quae frater Hugo quondam Supprior in Brielis, ab ore eorum quibus contigerunt, personaliter audiuit, & testis veraciter existit.

CAPVT XIV.

De apparitione & cognitione Angelica claritatis circa eam.

1. **C**omplebatur luculenter in hac probatissima virgine, quod olim Dominus Moyse & filijs Israel, terram promissionis intrantibus dicebat: *Ecce ego mitto Angelum meum, qui praecedat te, & custodiat semper, & sit ductor itineris tui.* Legitur in multis libris Sanctorum de apparitionibus Angelorum, & nunc similia probari possunt in hac paupercula Lydia virgine, ex testimonio multorum religiosorum.

2. Visitabatur etenim creberrimè ab Angelo sancto, à quo etiam tangebatur, digna eius consortio ac sulca praesidio: quem ita personaliter cognoscebat, sicut amicus suum cognoscit amicum. Similiter cognoscebat etiam Angelos confessorum suorum, aliorumque familiarium suorum, ac multorum extraneorum. Apparebat autem ei idem angelus diuersimoda effigie, interdum in forma viri pulcherrimi, semper tamen cum magna claritate, utpote angelus lucis, minister & signifer aeternae lucis. Nonnunquam verò claritas illa tanta erat, quòd si mille soles in virtute sua inuicem lucerent, non tamen huic angelicae claritati aequiparari possent. Interdum verò minor apparebat: semper tamen Dominicae Crucis vexillum in fronte praeferebat, ne fortè

ab Angelo Satanae deciperetur; qui in Angelum lucis se transfigurans, frequenter ei apparebat. Si verò propter frequentiam visitantium aliquandò turbabatur; aut propter præsentiam vel contactum quorumlibet inhonestorum, puritas eius maculabatur; ne hæc levis culpa in cãdido vellere diu maneret, nec impunita transiret, præfatis Angelicis visitationibus & diuinis raptibus priuabatur.

3. Interdum quoque, cum quibusdam spiritualibus defectibus soli Deo & angelis cognita, in conscientia grauabatur: horum occasione scrupulosè castigata, à consuetis raptibus etiam impediabatur. De quibus in mortariolo cordis contrita, Angelo sancto ductori suo confiteri solebat; sicque humili confessione purgata, ab eodem præcedente ad quæ ducebatur, sequendo properabat. Docebatur autem ab eodem Angelo sancto, qualia sibi & qualia confessori suo deberet confiteri: quia quotidie quotidianos excessus suos confitebatur, iuxta illud psalmistæ verbum: *Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.*

CAPVT XV.

De mirabili modo interna commotionis, ante raptum spiritus eius.

1. **I**n illa indicibili nobis separatione spiritus ab anima, antequam extra se virgo sancta raperetur, primò tantam circa vitalia pectoris & cordis angustiam sentiebat, quòd vix præualens respirare, morituram se aestimabat. Verum postea in huiusmodi spiritualibus raptibus, propter consuetudinem assuefacta, tales angustias non est passa. Cum igitur spiritu ad prædicta loca raperetur, corpus eius quasi mortuum & exanime in lectulo remanebat adeò immobile, quòd si quis illud tetigisset, ipsa non sensisset. Similia quædam leguntur in vita sancti Thomæ de Aquino. Ideo nemo dubitet de veritate nouitatis huius virginis; quæ Deus latificauit ineffabilibus raptibus suis.

2. Contigit ergo in raptu quodam, vt Angelus apprehensa manu eius, duceret eam vsque ad altare chori beatæ Virginis ecclesiæ Schiedamensis. Cumque ibidem orasset beatam virginem deuotè salutando, ducebat eam Angelus versus orientem, per amœna loca rosarum & liliorum, omniq; genere florum confita, ac aromatibus resperfa. Appropinquans ergo his locis, inuitabatur ab Angelo, vt ingrederetur: sed illa propter reuerentiam eorum non audebat intrare, ne pedibus suis florida prata conculcasset. Tandem Angelo affirmante, quòd non essent ab ea conculcanda, secundum monita eius & inuitationem ingrediens,

870 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
sequebatur eum quocunque precedebat. Interdum autem flores
isti tantæ celsitudinis & densitatis erant, quòd ipsa caufabatur se
non posse eos pertransire: ac tunc Angelus eam, sicut quondam
Abacuc prophetam transtulit: ita & eam apprehendens, mox per
eosdem flores in locum, ad quem pergebant, confidenter trans-
ponebat.

CAPVT XVI.

De spiritu prophetia eius, qua multa secreta alijs reuelauit.

1. **C**onstat autem hanc virginem, etiam multa secreta, tam de
viviis quàm defunctis cognouisse; è quibus aliqua pro utili-
tate & consolatione amicorum indicauit: plura verò sub silentio
humiliter referuauit. Siquidem incendium ciuitatis Schiedam-
ensis, longè antè præsciuisse creditur: eo quòd priusquam contingeret,
prouisionem asserum in pariete domus suæ fieri iusserat. Quærentibus ergo cur hoc faceret, dicebat: Quia si incendium
oriretur, tunc facilius eam amotis asseribus exportare foras, &
vltra fossam transferehere possent.

2. Igitur anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo
octauo contigit, quòd quidam nauæ de Schiedam pro hælceibus
perrecturi, cœnam magnam socijs & amicis suis ad ualedicendum
eis, ipso die S. Arnulphi episcopi & confessoris, studiosè parauerunt;
latantes quidem de præsentibus bonis, nil de futuris malis
formidantes. Peracta itaque cœna, cum ignem sub vasculo circa
parietem arundineum operuissent; tunc ecce circa undecimam
horam noctis instantis, paulatim incendium exoritur, quod per
reliquum noctis spatium desæuiens processit: ita quòd ferè tota
ciuitas, cum ecclesia & domo fororum ecclesiæ proxima combu-
reretur.

3. Quo facto, quamplures homines ciuitatis illius pro certo
tenebant, hoc grande incendium propter peccata quorundam
hominum contigisse: qui inter cætera peccata, præfatæ imagini
beate Mariæ virginis irreuerentiam exhibuerant. Inter quos erat
femina secularis & dissoluta, seculi vias latas sequens cum disso-
lutis. Post cuius mortem, sacerdos quidam huic virgini familiaris
petijt ab ea, vt pro se oraret; quatenus ipse aliquid certi, de statu
mulieris defunctæ perciperet. Quod cum virgo annueret, & face-
ret, idem presbyter in visu noctis raptus ad loca infernalìa, vidit
præfatam feminam igneis catenis ligatam, in inferno teneri;
quod & huic virgini, cum stupore referebat & dolore.

CA-

CAPVT XVII.

De quodam Sacrista defuncto, & alijs pluribus defunctis.

1. **E**Rat quidam Sacrista, Balduinus nomine in villa Ouderschic, ab antiquitate sic dicta, qui infirmatus obiit in nocte conuersionis S. Pauli, cuius nomen hæc virgo prius ignorabat. Eadem verò nocte virgo orationi vacans, solito more à sensibus raptâ, venit ad quendam montem, ad cuius radicem videbat hominem tunc sibi incognitum, volentem montem ascendere, sed præ inuacitudine non valentem. Quem cum, ob rogatum eius, in humeris suis impositum sursum portasset, mirata de ponderositate eius, quæsiuit, quo nomine vocaretur? Qui respondens ait: Balduinus de Velde. Manè factò, dominus Ioannes confessor virginis ingressus cellulam eius, inuenit eam quasi præ lassitudine magni laboris grauitèr suspirantem, & præ defectu vix anhelitum trahere valentem. Interrogauit ergo sacerdos causam huius anxietatis & fatigationis. Quæ rem in visione ostensam ex ordine pandit, & nomen viri prius ignoti quòd Balduinus vocaretur, edicit. Super quo miratus sacerdos ille, recordabatur Sacristæ in Ouderschic, qui Balduinus vocabatur, sed agnomen eius ignorabat. Post biduum idem sacerdos causa celebrationis venit ad villam illam, interrogans feminam quandam de statu & agnitione eiusdem Sacristæ. Quæ agnomen illius, sicut virgini fuit reuelatum, edixit: asserens similiter eadem nocte defunctum, qua & virgo cum de radice montis ad cacumen portauerat.

2. Alia quoque vice solito more raptâ, venit circa quendam montem, videbatque diuersos diuersimodè oberrantes: & alios ad radicem montis, alios alius enitentes, & alios in eminentiori loco montis versantes, volentes quidem montem ipsum ascendere, sed non valentes, sed nec, qui eos iuuarent, auxiliares habentes. Intellexit ergo virgo, quid ista prætenderent: quia defunctorum animæ erant, quæ suffragia desiderabant. Cum autem aliquæ præcipuæ solemnitates instarent, per aliquot dies ante illa festa rapiebatur ad loca purgatoria, vt videret calamitates afflictorum, qui auxilijs indigebant, nec sibiipsis poterant subuenire; quatenus pro eis fideliter Dominum oraret, qui pœnis grauissimis cruciati, cum beato Iob clamitare cogebantur: *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.*

3. Reuersa igitur ad se, cum pro eorundem liberatione quotidianas febres libenter sustineret, atque amarissimè fletet, di-

872 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
uinam misericordiam instanter exorando. Rursum in ipsis so-
lemnitatibus raptā, pro eorum agnita redemptione tanto gaudio
exultabat, quod vix præ lætitia semetipsam capere poterat. Licet
autem cæteris diebus quam plures sæpius eriperet, in præcipuis
tamen festiuitatibus multo plures & maiori copia (Deo propi-
tante) eripuit. Ad eò autem acriter super miserias eorum doluit
& frequenter plorabat, quod deficientibus in ea naturalibus la-
chrymis, sanguineæ lachrymæ succederent: quas successu tem-
poris super genas eius coagulatas, confessor eius cum naturali-
bus lachrymis exstillantibus emolliens abrasit: & in saculo po-
nens, apud se in scrinio reseruabat: atque post mortem eius, sicut
optauit, sub capite eius in sepulchro reponebat.

CAPVT XVII.

*De cautela & circumspectione eius, circa reuelationem
statuum defunctorum.*

MVLtūm quidem cauta & circumspecta fuit hæc virgo, lo-
quens de statu defunctorum, licet sæpius secreta Dei non
ignorabat. Quod sequenti exemplo ex verbis eius apparebit ad
cautelam imperitorum, quos sepe fallunt visiones mortuorum.
Post mortem igitur Ducis Wilhelmi ac Comitis Hollandiæ &
Zelandiæ (sub quo virgo hæc claruit, & diu ægrotauit) rumor
quidam popularis insonuit, & ad aures Margarete Comitissæ
uxoris Ducis iam defuncti peruenit, quod hæc virgo dixisset eum
iam fore saluatum. Audierat enim, quod hæc virgo per triduum
mortua fuisset, & reuixisset.

2. Misit ergo nobilis ac reuerenda Domina ad eam vnum de
famulis suis, vt inquireret huius rei veritatem. Interrogata igitur
super vtroque ab ipso nuntio transmissa, ad vnum ita respondit:
Si triduo mortua fuisset, Schiedamenses diu me sepelissent. Ad
aliud verò, sicut ridiculosum iudicabat, quod interrogabatur, ita
quodammodo respondit dicens: Si ille iam esset in æterna vita,
tunc Dominus iniuriaretur mihi, quæ decem & septem annis
grauissimis infirmitatibus detenta, de lecto non descendi, nec
terram tetigi. Quapropter precor, ne occasione mei peccetis, sic-
que nuntius, qui incertus venit, incertior inde recessit. De pluri-
bus tamen religiosi defunctis, certam nonnunquam dabat sen-
tentiam, quod essent saluati, & in gaudium Domini sui introdu-
cti. De nouissimis quoque temporibus & aduentu Antichristi di-
cere solebat, quod ipsa neutrum horum esset visura.

CA.

CAPVT XIX.

*De tentatione cuiusdam viri, consilio virginis à laqueo
diaboli liberati.*

1. **C**uis quidam honestus ac Scabinus ciuitatis Schiedamenfis, grauius à diabolo tentabatur, ad iniiciendum sibi ipsi manus violentas, per suspendium laquei mortis. Habebat autem sacerdotem & capellanum bonum Ioannem nomine, Dei gratia adornatum, qui coram eo missas celebrare, & pro eo orare consueuerat. Quoties igitur eum tentatum nouerat, vix ei persuadere poterat, ne sibi crudelem mortem inferret. Sed cum ille violentie tentationis resistere non posset, nec confessor eius à laqueo suspensionis tentatum cohibere; sacerdos anxius satis de periculo, ad virginem pro consilio accessit, interrogauitque, quid sibi circa tentatum faciendum esset? Tunc illa sciens diabolum non posse sustinere, quòd artes malitiæ suæ verterentur in arma salutis, suasit presbytero, quatenus si tentatus suggestioni diabolicæ resistere non valeret, hoc ei pro pœnitentia iniungeret, quod hostis malignus ad ruinam suggererat.

2. Quo audito, confessor metuens ne perditionis eius causa existeret, non audebat tentato dicere, quod consulcbatur. Illa verò in Deo confidens, iussit, vt in conscientia sui fiducialiter id ageret. Dum ergo quadam vice circa tentatum sacerdos opportunitatem nactus, fecisset, quod virgo consuluit, tentatus flexis genibus gratias egit: quia quod diu desiderauerat, iam tandem obtinere meruit. Statimque domum reuersus, funem trabi applicans, & collo suo circumuoluens, sedem ascendit, vt illaqueatus se suspenderet.

3. Sed ô mira Dei clementia, & ineffabilis diuinæ miserationis prouidentia, qui fallacias diaboli conuertit ad liberationem serui sui, propter obedientiam sacerdotis, acquiescentis consilio virginis Christi. Videntes ergo daemones & invidentes, eum tali morte sibi auferendum, violenter apprehensum cum laqueo abruptentes dixerunt, Non vos modo suspendetis. Iratque vehementer, post tergum cuiusdam scrinij, inter parietem & cistam eum proiecerunt & intruserunt. Vnde per trium horarum ferè spatium, à domesticis multum quæsitus, & tandem cum omnium admiratione inuentus, non nisi per ablationem cistæ extractus est, ac deinceps mansit à tentatione liberatus.

G.A.

De femina, meritis B. Mariae Virginis, à fauce desperationis liberata.

N eadem ciuitate Schiedam erat foemina quaedam pusillanimis & timorata, quam diabolus in desperationis barathrum ferè præcipitauerat. Obiecit namque ei sæpius per somnium scedulam, cum peccato quodam ab ea commisso, quasi necdum diuinitus dimisso nec dimittendo: cum tamen ipsa illud sacramentaliter sæpius confessa absolutionem suscepisset, & poenitentiam iniunctã egisset, Cum ergo cordis sui angustias huic virgini crebrius exponeret, & illa benignis consolationibus desolatam refoueret, nec tamen quantum vellet, circa eam proficeret, eo quod princeps mortis, nouis semper terroribus per somnium eam, sicut prius, conturbaret, dicens: Nequaquam manus meas euadere poteris, quia literis istis te mihi confirmatam & subiugatam habeo.

2. Contigit ergo quadam vice, vt virgo orationibus dedita, ad caelestia raptã, eundem videret dæmonem chartam ipsam in manu gestantem: sed manu B. Mariae Virginis de manu eius violenter est ablata & rupta. Potens enim erat misericors Domina, omnia machinamenta diaboli dissoluere, & tristem animam fiducia bonæ spei consolari. Hæc postmodum virgo sensibus corporeis restituta, domino Ioanni Walteri confessori suo retulit, malitiam diaboli per pietatem B. Virginis destructam ostendens. Post hæc femina prædicta, sicut prius, desolationis suæ querimonias coram virgine deposuit: quam illa blandè consolans, tacita tamen chartæ destructione, præcepit vt secunda deinceps esset, nec quicquam mali super hoc sibi euenturum formidaret. Sed & se ipsam obsidem pro conscientia illius in die iudicij offerens, ac diuinæ pietati per omnia confidens, ab omni præhabita trepidatione liberam eam reddidit & pacatam.

CAPVT XXI.

De gratia magna compunctionis, & larga effusione lachrymarum, in communicatione corporis Christi.

Nunc consequenter dicenda sunt aliqua, de statu sacre communionis huius deuotissime virginis: qualiter ipsa (aspirante diuina gratia) paulatim profecit ad altiora dona, frequenter accipiendo pretiosi corporis Christi sacramenta.

2. Eo igitur tempore ariditatis suæ (quando virgo adhuc nescia spiritualis dulcedinis, langueret in lectulo acerbissimi doloris)

fuit

fuit deuotus quidam sacerdos, Dominus Ioannes Pot dictus, qui eam bis in anno communicare solebat, & primitus ad meditationem Dominicæ passionis informauerat. Hic ergo curam gerens salutis agræ virginis, eum quodam die eam communicaturus esset, accipiens in manibus suis sacram & incontaminatam hostiam, indicabat ei seriosè latis & affectuosè, quatenus aspiceret & suscipere eum, quem in manu tenebat: sciens pro certo, quia ille foret Dominus Deus creator suus, qui pro ipsa fuerat incarnatus passus, ac mortuus: qui etiam omnem, quam patiebatur tribulationem, copiosissimè sibi esset remuneraturus, ac omnem dolorem mitigaturus. Quibus verbis aded statim ipsa compuncta fuit, & quasi quibusdam igniferis amatorijs iaculis vulnerata. Et sicut prius præ dolore cordis & impatientia sensus, non poterat cessare à lachrymis multis: ita & nunc per quindenam ferè vel amplius, non valebat se continere à fletibus, præ magnitudine contritionis & diuini amoris. Dolebat namque & plorabat, pro cæcitate præteritæ negligentæ & obtusitatis suæ diuturna, in qua tandiu impatiens & inconsiderata fuit: quòd nec matris nec cuiuscunque hominis consolationem admittere poterat, nec causam lachrymarum alicui indicare.

3. Exhinc iam recepto salutari sacramento cum magna contritione, cœpit frequentibus consolationibus diuinis refoueri, licèt nondum per raptum contemplationis excederet. Nec ramen interrogantibus, volebat causam lachrymarum suarum patefacere: ne manna absconditum, quod gustauerant, perderet, sed reticendo, securius in corde seruaret. Vtebatur autem per diuinâ dispensationem huiusmodi consolationibus octo ferè annis, antequam inciperet extaticè rapi extra corporis sensus.

4. His igitur duobus adiutorijs, scilicet sacra communicatione corporis Christi, & deuota meditatione Dominicæ passionis, quasi quibusdam duobus amorosis brachijs, amplexabatur dilectum Sponsum suum Iesum Christum. Ideoque confidenter cum sponsa in amoris cantico dicere poterat: (cuius ineffabilis dulcedinis gratiam in se frequenter per experientiam sentiebat) Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter vbera mea commorabitur. Sicut enim myrrha mortuorum corpora à putrefactione præseruat, ita & quotidiana passionis Christi exercitatio, mentem eius ab impatientia & murmure præseruabat. Et sicut panis materialis manducantem roborat, ita susceptio corporis Christi spiritum eius reficiens, vitam & lætitiâ ei conferebat.

De insatiabili desiderio eius ad communicandum sapius, & de apparitione pueri crucifixi.

1. **C**um Saluator noster Iesus Christus euangelium regni celestis predicaret, inter multa caelestia verba quae docuit, hoc saluberrimum fidei verbum de sacramento corporis sui dicebat: Qui manducat me, & ipse viuet propter me: scilicet, vel spiritualiter tantum, vel etiam sacramentaliter & spiritualiter me manducando. Aut certe nunc viuet in vita gratiae, & in futuro in vita aeternae gloriae mecum regnando. Hoc enim sacra communicatio corporis & sanguinis mei significat. Quae fidelis promissio in hac virgine indubitanter completa est, Christo mirabilia sua in ea benignissimè operante. Nam cum primam ferè medietatem temporis aegritudinum suarum, parco valde & superhumano vteretur alimento: (prout in prima parte huius libri habetur) insuper & cum per reliquum totum tempus vitae suae, nullum penitus cibum nec potum sumeret: non tamen poterat haec sancta famula Dei ab hoc vitali cibo & viuifico corporis Christi sacramento penitus abstinere. Nam quantum per corporales infirmitates deficiebat in corpore, & corporalem cibum minus sumebat; tantum desiderium celestis & diuini panis in ea crescebat: atque mediante eo in spiritu confortabatur, & spiritualius intus vivebat. Vnde in principio aegritudinum suarum, per tres aut quatuor annos, semel in anno (in festo Pascha) communicare solebat; postea verò incipiente consolatione diuina, per aliquot annos bina vice Christum accipiebat.

2. Post haec matre defuncta, in tantum desiderium eius crescebat & afficiebatur ad communicandum, quòd sex vicibus aut amplius, corpus dominicum plena fide & deuotione praecipua, in singulare animae suae solatium & subsidium sumebat. Et hoc ipsum frequentius accepisset, nisi curatus ecclesiae sibi denegasset. Vnde & si quando ab eo sacram communionem corporis Christi suscipere petebat, inuitè satis & contra voluntatem suam ad eam veniebat, super quo ipsa valde dolebat. Nam quanto diutius aegrotando iacebat, tanto amplius corporaliter cruciabatur & deficiebat. Et quanto plus in corpore cruciabatur, tanto magis in diuino amore feruebat. Et quanto magis ad amorem Dei inflammabatur, tanto omnipotentis Dei gratia amplius in ea operabatur.

3. Post haec mirabilis quaedam visio apparuit virgini, deside-
rio

rio communicandi flagranti. Nam quædam visibilis imago pueri crucifixi, cum quinque vulneribus apparuit ei in lecto cubanti; quæ postea in hostiam sacramentalem cum eisdem vulneribus versa, in aere supra mappam lecti eius pependit, qua virgo erat pro parte cooperta. Misit ergo nuntium curato ecclesiæ, ut ad se veniret, & Christum in hostia sibi apparentem videret: quam etiam quidam alij oculis suis viderunt. Deinde petijt, ut hanc hostiam sibi communicandam tribuat, ac dictis eius & operibus diuinis non diffidat. His auditis, licet dubius tradidit ei hostiam visam, quam virgo sibi dari petijt, & reuerenter accepit. Post huius hostiæ mirificam apparitionem & deuotam susceptionem, tanto diuino amore & sacre communionis desiderio cor virginis accendebatur, quod pluribus annis per omnem quindenam, venerabile Eucharistiæ sacramentum de manu sacerdotis sumebat: quem etiam multa prouidentia & subtilitate ab hoc uti oportebat: quia aliàs illud insumere præ debilitate non potuisset. Postea verò parum aquæ pro ablutione ei porrigebat, ob cuius modicitatem, tantam difficultatem patiebatur in gutture, quod vix poterat eam deglutire. Interdum tamen non porrigebat aliquam ablutionem, propter nimiam insumendi grauitatem. Et hic quidem status communionis eius, vsque ad annum Domini millesimum quadringentesimum vigesimum primum.

4. Ab hinc autem vsque ad mortem suam, communiter patiebatur febres quartanas, & interdum quotidianas pro subleuatione animarum à purgatorio. Quo tempore, tanto diuino amore flagrabat, quod communiter (quando tempore quartanæ febris accessum febrilem non patiebatur) duobus diebus coniunctim de manibus confessorum suorum communicabat. Erat autem hoc sanctum & venerabile corporis Christi sacramentum virgini infirmanti, non solum spiritualis animæ eius refectio, sed etiam corporis afflicti releuatio quædam & sustentatio. Præcipuè tamen, tempore subtractæ gratiæ ac diuinæ consolationis priuamine, hoc sacrosanctum Dominici corporis epulum, crebrius sumebat in singulare subsidium. Nam interna diuinæ consolationis gratia, erat sibi corporis & animæ refectio, quam sapius experiebatur in abundantia spiritus & lætitiæ cordis: ex cuius iterum carentia, in tantum corpore debilitabatur, quod quasi sine spiritali refectioe, non valeret sustinere & corporaliter viuere. Ideo (ut dictum est) corpus Christi ardentè sitiebat, & in sustentaculum vitæ accepit; ne in peregrinatione præsentis, sub onere afflictionis lassata expiraret. In cuius sumptione, tanto diuino lumine frequenter illuminabatur, quod sicut corporalibus oculis

cor-

378 DE VITA B. LIDÉVVIGIS VIRGINIS
corporaliter videbat: ita & ipsa super caelesti hoc lumine perfusa, omnia interiora sua oculo mentali perspiciebat. Hoc idem & in cæteris temporibus saepe ei contigit, in præsentia luminis diuini & raptu vitæ contemplatiuæ. Vnde & postea tempore ariditatis suæ & subtractione consolationis, cum per diuinam dispensationem hanc illustrationem non sentiret, dicere intra se solebat: O vbi nunc sunt dies illi, in quibus interiora mea interno oculo solebam intueri, sicut corporis oculo corporalia videbam? Sicque in ea perficiebatur illud Sapientis dictum: *In die bonorum, ne immemor sis malorum: & in die malorum; ne immemor sis bonorum.*

CAPVT XXII.

De febre Balduini pueri, & domini Ioannis confessoris eius.

1. **H**Abebat autem apud se virgo desolata pro aliquali solatio, in extremo tempore ægritudinis suæ filium fratris sui Balduinum nomine puerum duodennem, quasi continuè sibi ministrantem. Qui, vt firmiter retineret, quæ apud eam mirabilia fiebant, & frequenti experientia cernebat, salubri verberè & pro quodam miraculo, in recordatione mirabilium suorum, infirmitatem febrium ei à Domino procurabat. Vtebatur namque idem puer iuenculus amphora quadam, ex qua potare solebat.

2. Circa festum igitur Natiuitatis beatæ **MARIAE** virginis, anno illo ante diem obitus sui, præcepit virgo eidem puero vesperè iam factò, vt amphoram suam tenui potu repletam, apud lectulum suum collocaret. Manè factò aduocans puerum, iussit vt amphoram tollerèt, & potaret. Cùm ergo amphoram accepisset, inuenit eam nouo quodam poculo Dei dono repletam: quasi in ea esset confectio facta ex mixtura cinnamomi, & aliarum specierum suauiter redolentium, ac saporosè gustantium. Sicut autem hæc virgo secundum multitudinem tribulationum, quibus quotidie flagellabatur, diuinis etiam consolationibus refouebatur: sic è conuerso, prædictus puer accepto & potato, quantum volebat, de præfato poculo; eodem die cœpit languere, & successiue diuersis febribus inquietari, vsque circa festum natalis sancti Martini Episcopi, eiusdem anni tempore hyemali. Ex eodem autem poculo miraculoso, diuersi homines etiam potabant, non tamen aliquas infirmitates, sicut præfatus puer incurrebant. Similiter & diuersi alij liquores in eandem amphoram per integram hebdomadam missi, saporem suauissimi poculi bibentibus præbuerunt, absque molestia tamen alicuius infirmitatis. Hoc ergo

ergo poculum, quod puero fuit in signum flagelli, alijs gustantibus extitit in solatium noui miraculi.

3. Curato autem puero à febris suis, rursus extensa est manus Domini in sacerdotem huius virginis. Nam dominus Ioannes confessor eius, in febres quartanas incidit, & eodem die quo virgo solito more febricitabat, & ipse percussus rigorem febrium sustinebat. Hęc videns soror domini Ioannis, interrogabat virginem, quamdiu febres fratris sui deberent durare. Quæ respondit, cum circa Dominicam primam quadragesimæ sequentis esse liberandum. Quod & ita factum est, vt prædixit. Et cum idem dominus Ioannes, graui infirmitate vsque ad mortem ægrotaret, virgo ei compassa, magna instantia precum suarum, mortis dilationem & vitæ prolongationem, à Domino misericorditer eisdem impetrauit.

CAPVT XXIV.

De dolore calculi illius, & de præscientia ante diem obitus eiusdem.

1. Virgo Christi Lideuigis, in multis examinata doloribus, vt non remaneret in ea peccati macula, tandem adhuc vna acutissima plaga percussa est & purgata. In vltimo igitur anno vitæ suæ, à festo Purificationis vsque ad festum Paschæ sequentis, cum alijs infirmitatibus, quas prius diutissimè habuerat, tanta molestia calculi grauabatur, quòd frequenter duabus vel tribus vicibus, vna hora quasi exanimis facta, loqui non poterat. Quæ angustia cum vehemènti morso dentium, sine verbis impatientiæ, vix transacta & cessante, paucissimis verbis vix vti poterat ad loquendum. Dicebat autem, quia idem calculus mortem sibi esset illaturus, quantitatem habens quasi vnius oui columbæ.

2. Eo quoque tempore ita rarè per internas consolationes diuinitus visitabatur, quòd domino Ioanni confessori suo, quodammodo se derelictam à Domino præ solito, cum lachrymis conquerabatur. In qua tamen desolatione, maius meritum per patientiam ei acereuit: quia conformior Christo in cruce patienti reddebatur, qui vocè magna ad Patrem clamauit dicens; *Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me?* Ipsa autem sancta virgo, sicut vera amatrix & baiulatrix crucis, continuabat & tolerabat infirmitates suas vsque ad mortem, quam etiam longè antè (Domino reuelante) præsciuerat. Nam cum quidam religiosus Prior, ab ea demandatus, ad eam venisset, (scilicet in professo Cathedralis sancti Petri, eodem anno quo obiit) altera

altera die summo manè admonitus est idem Prior à domino Ioanne confessore virginis, vt intraret cellam eius, si quid gratiæ spiritualis circa eam vellet experiri.

3. Cùm ergo cellam eius intrasset, tantam odoris suauissimi fragrantiam in ea persensit, quam virgò tunc à Domino visitata, & ad loca caelestia perducta reportauerat; quasi in eadem cella diuersa species aromaticæ repositæ fuissent. Post mutuum igitur diuinumque colloquium, de his propter quæ Priorem vocauerat, admonuit eum, vt in festis Paschalibus ad eam rediret, ad conferendum adhuc de iisdem melius, prout Dominus donauerit. Quòd si eam nõ inueniret, quòd tunc ex charitate pro ea oraret. Ex quibus verbis liquidò patet, hoc eam de morte sua dixisse, licet mentionem mortis non expreserit.

CAPVT XXV.

De gratia in nocte Paschali, & prophetia mortis eius.

1. **A** Dueniente autem solemnitate Paschali, in ipsa sacra Dominica Resurrectionis nocte, circa horam quartam diluculo illucescente, prædictus dominus Ioannes confessor eius, ad inuisendam virginem accessit: qui tam ex odore manuum eius, quam ex verbis ipsius clarè percepit, quòd more solito, ab Angelo sancto visitata fuerat. Tantam enim suauitatem apud eum sentiebat, quòd putabatur diuersorum aromatum vnguentis peruncta. Super quo, cùm ille ei congratulans Domino gratias ageret, ipsa ad se post habitam visitationem reuersa, fatebatur se diuinitus consolatam: poenas tamen grauissimas sibi instare assererebat, quas per eadem festa passura erat.

2. Dicebat quoque se in eadem nocte audisse, in caelestibus alleluia cantari: atque sperabat, quòd idem canticum alleluia, cum caelestibus spiritibus breuiter in maiori gaudio & consolatione esset cantura: leuius quoque se habituram ab illis grauaminibus, si festa Paschalia transissent. Quod de mortis exitu dixisse videtur, quamuis breuiter se morituram non indicabat. Singulis tamen diebus, scilicet ipso sancto die Paschæ cum duobus sequentibus, dicebat aduentantibus: quòd poenæ, quas patiebatur, non essent diu duraturæ, sicut postea rei probauit euentus.

CAPVT XXVI.

De felici obiti eius & doloribus in extremis.

Igitur cum feria tertia infra octavas paschæ ingrueret, virgo mitis & patiens, volens se plenius recolligere, supplicabat domino Iohanni confessori suo, qui manè ad eam veniebat, quatenus nec ipse nec aliquis diligentium eam, ipso die ad visitandum eam intraret: excepto puero Balduino, qui ei sedulo vsque ad mortem seruebat. Quod & factum est, ut secundum desiderium cordis sui, solitarie & ab omnibus desolata moreretur. Siquidem præfatus confessor eius euidam religioso referebat, quod ante quatuor vel quinque annos oblitus eius, audierat eam Dominum rogantem, quod non nisi se solo teste & ipsa sciente moreretur. Itemque petierat, quod penas & infirmitates suas multiplicaret, dies suos abbreviaret, horam mortis acceleraret, ac breuem mortem redderet, Quod & factum fuit, ut iam è vicino patebit.

2. Omnibus igitur familiaribus domus suæ exclusis, & domino Iohanne absente, qui pro tunc vigiliis defunctorum, pro quadam matre sororum defuncta legerat: virgo ad extrema tendens (præsentem solo præfato puero, qui ei testam porrigebat, & effusa per vomitum exporabat) in tantum angustiabatur, in ipsis vomitibus expuendis, quod conquerendo puero ministro suo dicebat: Charissime fili, vti sciret dominus meus Iohannes, quantum nunc grauor. Nec mirum, si in his angustijs gravari se fatebatur, cum dolor super dolorem in ea adueniens augebatur.

3. A septima namque hora eiusdem diei, de manè vsque circa quartam horam post meridiem antequam moriebatur, ferè viginti vicibus euomit materiam satis viridem, quam de fellis amari udine exisse putabat. Cumque puer præfatus his visis & auditis interrogaret eam, an veller dominum Iohannem aduocare: Tandem adueniente ultimo vomitu, tantam difficultatem in eo patiebatur, quod materiam in gutture collectam non valens eijcere, cœpit ex eo suffocari. Quod cernens puer innocens, suspicatus eam statim morituram, flens cucurrit foras, & nuntiavit hæc domino Iohanni ac cæteris condomesticis illic congregatis. Qui cum similiter flentes accurrerent, inuenerunt eam agonizantem. Tunc dominus Iohannes apprehensa manu eius, petijt ab ea signum, an viueret, vel si veller inungi. Cumque illa reciteret, accenso lumine & lucernæ imposto, applicuit sacerdos lenè retro à capite eius, putabat enim eam adhuc viuere, & ideo non

482 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
posse lumen sufferre, inuenit eam defunctam, & præsentis vite
cualisse miseriam.

4. A tempore autem quo vltimè loquebatur, vsque ad expira-
tionem eius, vix spatium trium psalmorum Miserere intercessit,
sicque finis eius breuis apparuit, quemadmodum à Domino die
antè petierat. Obijt autem virgo patientissima, Deo & angelis
gratissima, decimo octauo Kalendas Maij, ipso die sanctorum
Martyrum Tyburtij & Valeriani: anno dominicæ incarnationis
millesimo quadringentesimo tricesimo tertio, feria tertia infra
octauas Paschæ, circa quartam horam post vespèras: anno æta-
tis suæ, quinquagesimo tertio, qui secundum cursum festiuitatù
completus fuerat ante mortem eius in die Palmiarum. Et con-
uenienter satis (Deo moderante temporum vices) in hebdoma-
da Paschali ex hoc seculo migrauit, vt quæ longo tempore par-
ticeps fuerat passionum Christi meditando, comparando; etiã
cum ipso in sancta festiuitate Paschali lætissimæ resurrectionis
eius, ad æternæ vitæ gaudia transfirer.

5. Obijt autem electa virgo Christi, varijs tribulationum ic-
tus concussa, completis ab exordio ægritudinum suarum tri-
ginta octo annis, trigesimo nono incepto, angelorum choro
digna associari; quæ angelicam vitam in castimonia à puerili-
bus studuit imitari.

CAPVT XXVII.

*De mirabili dispositione brachiorum eius, & inuo-
lutione corporis.*

1 **P**ost mortem autem eius, quædam mirabilia circa corpus
eius sunt inuenta, de quibus habentur testimonia certa.
Nam dextrum brachium eius, quod per multos annos ita motu-
um erat, quod non poterat illud per se mouere: sed postea per
acrem curationem cuiusdam chirurgi, aliquantulum mobile fie-
bat. Post mortem tamen eius nudato corpore sancto contra
omnium spem & notitiam, nemine sciente, quo modo id factum
fuerit, inuentum est cum sinistro brachio eius, quasi complica-
tis manibus & digitis incutuatis circa pectus eius decenter iacê-
re. Solita namque erat adhuc viuês quibusdam dicere, quia spe-
rabat, quod adhuc ante mortem suam, cum vtroque brachio
extenso Deum esset laudatura; Quod & factum fuit, & multis
post mortem eius clarè apparuit. Multis quoque annis, & ferè
triginta ante mortem eius elapsis, cingulis cilicinis pluribus ad
carnem castigandam vrebatur; cum quorum vltimo per triennium
accincta, diem clausit extremum. Cum ergo defuncta esset, &
nudata

audata pro sepultura, reuestiri deberet: inuenerunt, qui aderat, circa scapulas eius prædictum cingulum à corpore eius solutum, modo hominibus ignota: sed integrum in rotundum, & à vinculis ligaturæ suæ non solutum.

2. Petierat autem diu ante obitum suum, à suprâ memorato domino Ioanne confessore suo, quod non pateretur eam post mortem longam trahere moram super terram: sed statim procuraret eam inuestiri, & secundum modum ab ea sibi dispositum, faceret sepeliri. Quod cum ille libenter fecisset, impeditus est propter violentiam rectorum ciuitatis, quibus resistere non poterat. Præceperant enim ei sub pœna honorum & corporis sui, ne eam de loco moueret. Remansit ergo corpus vsque ad manû ferriæ quartæ, more solito vestitum, & in ligneo serinio reconditum, atque in eodem loco repositum, vt ferè viginti annis iacuerat viuum. Vestiebatur autem idem venerabile corpus, more religiosarum sororum, in tunica lanæa, cum zona cilicina desuper accinctum, quali in vita ad carnem vti consueuerat. Deinde positum est super caput eius pileum rotundum, siue mitra quædam circularis de franceno formata: in cuius ambitu gloriosa nomina Iesus & Maria erant cum nigro incausto scripta: cum quibus plura corda depicta fuerant, quasi iaculis siue sagittis acutis transfixa.

3. Hæc autem omnia sepulturæ suæ necessaria, pluribus annis antea præparauerat: & de extremis cogitans apud se tenebat, iuxta illud prophætæ dictum: Præparare in occursum Dei tui Israel; quia veniet Dominus, & non tardabit reddere vnicuique iuxta opera sua. Sub capite verò eius (sicut desiderauerat) positus est sacculus quidam, cum lachrymis eius sanguineis suaviter redolentibus, quas rosas appellauerat: quæ ex charitate magna, & cordis contritione, ab oculis eius distillauerant. Has quidem successu temporis ex oculis eius defluentes, & super genas eius coagulatas, dominus Ioannes confessor eius, cum alijs communibus lachrymis eius leniter emolliendo, cautè abrasebat; & in sacculo diligenter recondens, apud se in serinio mundo reseruaauerat.

CAPVT XXVIII.

De mirabili decore & aspectu vultus eius.

PRædixerat autem virgo eximia humilitatis, quod sicut cæteri homines cum maximis pœnis moreretur; & quod nulla miracula, in eius morte coningerent; quod & factum fuit, vt iam patuit. Sed tamen, ne Deus pauperis & humilis ancillæ suæ doloris & laboris obliuisci penitus videretur, & laudabilis

Kkk 2

patientia

patientia eius de ore hominum tolleretur, ostendit etiam certis iudicijs coram humanis aspectibus, quam magnis meritis micaret in caelis; diu iacens gemma nobilis in ergastulo carnis. Nam virginea facies eius, quae virorum declinauit aspectus, vt caelestis Sponsum videret limpidius; nullum mortis praetendebat pallorem nec horrorem; sed quasi oleo vel aliquo aromatico liquore linita fuisset, tanto splendore & decenti albedine radiabat; vt non facies communis hominis mortalis, aut cadaveris defuncti videretur; sed quasi similitudo hominis glorificati aspicientibus appareret.

2. Dicebant namque, qui aderant, nunquam tam speciosam imaginem se vidisse. Vnde & licet multi ad videndam eam pluries accesserint, non tamen poterant aspectu eius satiari. Similiter & totum corpus eadem albedine, & simili splendore nitebat; tantaque gratia sanitate & decenti carnositate omnia membra eius resulgebant; quasi nunquam aliquid infirmitatis passa fuisset. Fractura etiam frontis eius olim in vita apprens, totaliter emanuit. Pedes quoque & crura, manus & brachia, collumque corpulentum, ac totum corpus ita integrum visum est, quasi nunquam aliquid lesionis aut vulneris in eis prius contigisset; Excepto tamen, quod in vulnere dextri brachij eius, & in vno vulnere a Picardis sibi illato, paruae cicatrices ad modum filii, in signum percussiois apparebant.

3. Habebat autem praedictus dominus Ioannes tres sorores germanas, quae cum alijs quibusdam honestis matronis, hoc venerabile corpus custodirent. Ex aspectu autem & praesentia illius, tanta gratia replebantur, quod toto tempore (scilicet a transitu eius, vsque ad sepulturam) nec fame, nec siti, nec somnolentia grauabantur.

CAPVT XXIX.

De concursu visitantium corpus eius defunctum.

Quomperita autem morte eius, ac fama gloriae corporis eius longè lateque peruolante, tantus concursus hominum fiebat ad visitandam eam, etiam vsque ad mediam noctem, per omnes dies quibus manserat insepulta; ita quod de diuersis ciuitatibus & villis, de Rotterdam, de Delfi, de Leydis, & Brielis, ac de alijs circumiacentibus oppidis & locis, tam multi ad spectaculum sacri corporis properarent: vt eorum certus numerus vltra multa millia taxari non possit, nec de facili explicari. Nam pueritrium vel quatuor annorum, quasi ad ambulandum praesinoti, tam affectuose currebant; quod etiam homines provec-
tatis,

ætatis, ad visitationem tantarum reliquiarum incitabant. Poterat tunc virgo dicere, si vixisset: *Sinite paruulos venire ad me, in-
lium est enim regnum celorum.*

2. Ingressi ergo domum, in qua funus sanctum erat: & quia pusilli statura pueri erant, nec se ad videndum corpus in loco, ubi iacebat; erigere poterant, plurimi eorum vociferantes ac dolentes dicebant, Nonne ego videbo hanc virginem, pro qua de tam longinquo veni? Tunc astantes leuabant eos ad videndam faciem virginis; & post visionem remiserunt eos ad propria, cum eleemosyna candidi panis. Et quod amplius mirandum est, adfuit etiam matrona quædam, cum paruulo suo vnius anni & triū mensium: qui quidem infantulus complicitatis manibus, & facie ad funus conuersa, oculos suos ita reuerenter & seriosè in illud reuertit, quòd custodes & assessores sacri funeris, deuotionem infantuli videntes & admirantes, ad lachrymas mouebantur.

CAPVT XXX.

De maculis, quas contraxit ex contactu immundorum hominum.

Ropter fortissimam passionum suarum tolerantiam, & frequentem cum Angelis familiaritatem, atque in cælestibus conuersationem: hæc virgo ad tantam peruenerat puritatem, vt ab indignis & immundis hominibus per manus attacta adhuc viuens, nonnunquam visibiliter maculas cõtraheret; quarum nigredines per biduum vel triduum in manibus eius remanserunt, quæ prius in ea visæ non fuerunt.

2. Sic & post obitum eius, simile quid accidit. Nam cum facies eius post mortem ipsius, tanto splendore (vt dictum est) radiaret: accessit quædam matrona cum alijs visitationis gratia, & orarium suum, quod manibus tenebat, super faciem eius ex deuotione, sicut putabat, circumdedit: statimque facies virginalis ex illo contactu, successiuè notabiliter est obscurata. Quapropter cum corpus eius in ecclesia positum esset, & quidam ad aspectum astantium postularent illud manifestari, & scrinium sibi aperiri; ceteri qui huiusmodi obscuracionem nouerant, omnino hoc fieri prohibuerunt, timentes ne si amplius ex indignorum aspectu obscurata fuisset, alij inde scandalizarentur.

CAPVT XXXI.

De reuerenda sepultura eius.

I Tandem feria sexta infra octauas Paschæ adueniente, quæ fuit quarta dies à felici transitu eius, de conuale plorationis & terrenæ habitationis claustro, post missarum solemnia deuotissimè celebrata, tradita est sepulturæ hora duodecima meridiano sole fulgente & ad ima die decurrenre; exemplo Christi, qui sexta feria passus, hora nona mortuus, ante solis occasum est sepultus. Ad cuius exequias celebrandas adfuit religiosus pater Iudocus Prior regularium de Brielis, qui sæpius cū ea uiuente fuerat familiariter loquutus, & plura sanctitatis eius arcana sagaciter expertus. Hic suauiter pro meliori, & hortabatur populum, ut Christiano more famulam Dei paterentur sepeliri. His dictis, deuotio popularis Priori consensit: & statim ab eo, sarcophago firmiter obserato, corpus sacræ virginis traditur sepulturæ, (exemplo Christi sepulti in corde terræ) iterum ab ipso resuscitandum in nouissimo die, ac glorificandum cum Sanctis omnibus in æterna beatitudine.

2 Sepulta est autem prædilecta sponsa Christi Lidia, uirginitate candida, humilitate profunda, patientia expolita, charitate feruida, misericors, benigna, deuotione præcipua, contemplatione præcellsa, omnibus uirtutibus & donis Spiritus Sancti affluenter decorata. Non sericis inuoluta, non in tumba marmorea clausa; sed in sepulchro de lapidibus opere cæmentarij congruenter facto. Non in ciuitate regia; sed in oppido paterno Schiedam nominato. Non in choro clericorum, aut in sanctuario sacerdotum; sed in comuni cæmeterio parochialis ecclesiæ sancti Ioannis Baptistæ, ad australem partem templi. Vbi ab omnibus inhabitantibus possit sepultura uirginis uideri & uisitari. Non tamen profundè in terra, nec cum terra desuper tectæ; nec super terram nimis eleuata; sed super trabes ligneas, intra fossam lapideam extensas. Et hoc quidem dignè satis; ut quemadmodum in triginta annis terram non tetigerat uiuens; ita nec terra eam tangeret defunctam, nec tumulus terræ operiret corporis eius arcam. Super quam positus est lapis grandis rubei coloris, diuersis rubeis crucibus ab intra decenter figuratus, duobus ferè cubitis super tumulum sepulchri eleuatus.

CAPVT

CAPVT XXXII.

De miraculis post mortem eius.

Post venerandæ virginis exequias, cum multi fideles sepulchrum eius visiarent, & oblationibus spontaneis honorarent; qui se à varijs languoribus & infirmitatibus curatos afferbant: Rectores ciuitatis & ecclesiæ magistri, inuito consilio saluberrimo pro honore Dei dilatando, anno sequenti capellam lapideam cum altari iuxta sepulchrum eius construi fecerunt, circa festum decem millium Martyrum, ad laudem & gloriam Dei, & specialem memoriam eiusdem virginis, anno Domini millesimo quadringentesimo trigésimo quarto.

CAPVT XXXIII.

Narratio trium miraculorum.

Sed iam ad comprobendam huius virginis sanctitatem, dignum omnino videtur, in fine libri adnectere de multis signis tria notissima miracula, ad honorem Dei & istius sacræ virginis laudem: quæ ex fide dignorum perhibentium testimonijs sanctitati eius, verissima probantur, & per ora multorum referuntur, breuiter Deo cooperante in Hollandia facta.

Primum miraculum.

Vir in ciuitate Delfensi virgo quædam, quæ octo annis continuè lectum tenens, grauius ægrotauit. Hanc quatuor magistri in medicina periti & famosi nominati uisitabant, & humana pietate permoti, magis autem amore Dei inducti, succurrere ei cupiebant. Erat autem ægritudo istius virginis, prædictis iam magistris omnino occulta: nec aliquis eorum poterat dare aliquod remediũ, quod potuit ægrotanti prodesse. Inter quos vnus magistrorum, magister V Vilhelmus Sonderdanc doctor approbatus, multum admirans dixit virgini prædictæ: Tu nondum tanto tẽpore passa es tantos dolores sicut felix illa virgo Lideuigis: propter cuius merita, iam Dominus facit multa miracula in partibus nostris. Virgo igitur ægrotas hæc audiens, ex propria deuotione, aut potius diuina inspiratione accensa, legit tot orationes dominicas, (Pater noster vulgariter dictas) quorũ sũt mẽbra in corpore hominis, ad honorẽ Dei & istius S. Lideuigis virginis. Cõtingit ergo post hæc, quod felix Lideuigis virgo apparẽter uisitauit virginẽ languentẽ dãdo ei remediũ artis medicinæ, & veraciter curata surrexit sana, ambulans, com-

Kkk 4

edens,

888 DE VITA B. LIDEUVIGIS VIRGINIS LIB II.
edens, & opera sanarum virginum exercens. De quo magister
supradictus valde stupefactus, hoc ipsum verissimum esse testa-
tur.

Secundum miraculum.

3 **Q**UOD secundum miraculum contigit Goudæ, in notissima ciui-
tate Hollandiæ. Erat ibidem in claustro virginum monia-
lis quædam, quæ habebat contractionem nervorum in vna ti-
bia; cuius tibia fuit ita incuruata & contracta, quod ire non po-
terat: nec eam quouis modo ad longitudinem alterius extende-
re ad spatium duarum palmarum. Ista libenter visitasset medi-
cum istum magistrum VVilhelmum Sonderdanc prænominatū
(qui antea vnam de eadem Domo in Delft sibi transmissam, cum
remedijs artis suæ, & Dei gratia auxiliante, in spatio octo sepi-
manarum curauit: sed a superioribus suis non poterat licentiam
obtinere. Contristata igitur fleuit amarè pluribus diebus, quia
clauda maneret omnibus diebus vitæ suæ, vt æstimabat, sic exi-
stens malè contenta. Tandem venit felix illa virgo Lideuigis
de nocte, loquens cum ea & dicens: quod impetraret à superioribus,
vt quælibet monialis illius domus, legeret quinque Pater noster
& Aue Maria, ad honorem Dei & ipsius virginis Lideuigis at-
que in Dominica die in propriam ecclesiam se portari faceret,
sicque sanitatem tibi claudæ recuperare deberet. Quod incun-
ctanter actum est. Nam licentia à confessore suo obrepta, por-
tata fuit ad ecclesiam, vt Lideuigis ei per reuelationē dixerat: &
sub Missa subito perfectam sanitatem tibi suæ acquisitum; per
semetipsam læuissimè exiens, ac gratias maximas Deo referens,
qui per merita huius felicissimæ virginis Lideuigis, istud mi-
raculum operatus fuerit.

Tertium miraculum.

4 **T**ERTIUM verò miraculum Leydis contigit, in oppido cele-
bri partis Hollandiæ. In hac populosa ciuitate fuit virgo
religiosa, quæ habuit in collo duritiem cancerosam, ad quanti-
tatem magni pomi: sic quod nec bibere aut comedere poterat,
aut se inclinare; quin volebat suffocari, ex nimia angustia an-
helitus. Ista venit nudis pedibus & sine lineo ad sepulchrū præ-
dictæ sanctæ Virginis, pro auxilio impetrandæ sanitatis, quo nõ
obtentio recessit cum magna tristitia, ignorans quæ bona sibi
essent ventura Nocte sequenti post recessum suum a sepulchro,
& somno habito expergescens, fuit plenè curata ab illa cancerosa
duritie, quam passa fuerat octo ferè annis, sicut notū est multis.
Hanc virginem miraculosè curatam, supràmemoratus magister
VVil-

Vilhelmus Sonderdanc, doctor in medicina, oculis suis vidit, & collum eius manibus terigit: qui etiam testimonium fidelissimum perhibet scriptis suis de omnibus præmissis, dicens: Testor Deum, quòd ista tria acta sunt in breui tempore: sed & alia plura, quæ vidi oculis meis, longum esset enarrare. Hæc supra scripta miracula contigerunt, Deo innouante signa in diebus nostris, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octauo: præsidere in sede Apostolica sanctissimo Papa Nicolao quinto, Pontificatus eius anno secundo.

VITA
VENERABILIS
M. GERARDI MAGNI,
VVLGO GROOT.

Prologus.

I Auxiliante Domino, frater charissime, de paternis actibus (paucata tamen de pluribus) charitatis ausu dicere tentabo, ob magnam utique petitionis tuæ instantiam, & communem utilitatem. Ex quo enim multi iam partes & deuoti fratres, olim mihi cogni dormierunt, eorum virtutes effari non vereor; quatenus exinde bonam memoriam de bonis exemplis ipsorum posteris relinquam, ad diuini nominis laudem altius extollendam. Igitur à venerabili M. Gerardo, cognomento Magno, prædicatore egregio & deuoto, exordium sumam.

2. Deinde etiam (si Dominus annuerit) de deuotis fratribus discipulis eius, aliqua sanctæ conuersationis exempla adijciam, ad tuam & aliorum simplicium fratrum deuotionem excitandam. Quem licet in carne non viderim, plures tamen discipulatu eius adherentes corporaliter agnouit, à quibus multa de felicibus actibus eius frequenter audiui, ut non putes me propria imaginatione hæc confinxisse, sed à valde fidelibus vtriusque sexus personis, veridica relatione percepisse.

CAPITA EORVM, QUÆ IN HAC
vita continentur.

D e ortu & de interpretatione nominis Gerardi.	Cap. I.
De celeri profectu eius in studio Parisiensi.	II.
De conuersionis eius reuelatione Colonia.	III.
Qualiter per religiosum patrem & Priorem Carthusiensem tractus sit ad Deum.	IV.
De mutatione habitus & morum.	V.

Kkk 5

Qualiter